

KURIER POZNAŃSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chelmiński, wiadomości potocznych Witold Urbański, za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr 583   Wydanie P

Poznań, środa dnia 22 grudnia 1937

Rok 32

Poznań, 21 grudnia.

Dla zysku osobistego i „na cele polityczne”

Nie sześć lat, jak chciał prokurator, lecz dwa lata więzienia otrzymał b. starosta Czarnocki wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdyni — za dziesięć przestępstw. Nie czternaście, o których mówił akt oskarżenia, lecz — „tylko” dziesięć...

Część tych przestępstw została dokonana dla zysku osobistego kosztem funduszy publicznych względnie w postaci łapówki, inne zaś przestępstwa służyły „celom politycznym”: wyborczemu „zwycięstwu” Bloku Bezpartyjnego Współpracy z Rządem.

Jeżeli wyrok wypadł w porównaniu z wnioskiem prokuratora łagodnie, tłumaczy się to niewątpliwie tą właśnie okolicznością, że przestępstwa drugiej kategorii popełnione zostały w interesie — przynajmniej bezpośrednio — systemu „sanacyjnego”. Powtarzamy: bezpośrednio, bo pośrednio „zwycięstwo” kandydatów Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem względnie duża liczba głosów, oddanych na ich rzecz w powiecie, ważyła w oczach władzy przełożonej także na korzyść starosty.

Oskarżony bronił się i zasłaniał przed sądem owym osławionym okólnikiem Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu w osobie nieżyjącego już naczelnika wydziału Zgrzebnioka, według którego wolno było „na cele polityczne”, czytaj: na popieranie Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem zużywać fundusze, mające inne przeznaczenie. Argument ten nie uniewinnia b. starosty Czarnockiego, bo według obowiązującej ustawy urzędnikom nie wolno wykonywać zleceń jawnie łamiących prawo; ale okólnik wspomniany jest nie mniej dokumentem, mówiącym stokroć więcej, niż nam na tym miejscu powiedzieć wolno. Czyż to w ten sposób Urząd Wojewódzki w Toruniu uważał za wskazane interpretować zlecenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o popieraniu akcji wyborczej Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem przez wojewodów i starostów, zlecenie, o którym mówi szczegółowo ówczesny minister spraw wewnętrznych generał Składkowski w swych „Strzępach meldunków”?

Naczelnik wydziału Zgrzebniok stoi już przed innym sądem. Co stanie się z wojewodą Kirtiklisem, odczekać należy przede wszystkim nieznanego dotąd szczegółowego uzasadnienia wyroku oraz następnie stanowiska, jakie wobec p. Kirtiklisa zajmą instancje do tego powołane.

W procesie tym i w związku z nim charakterystyczna jest metoda — umykania rąk. Pod adresem wojewody Kirtiklisa metodę tę napiętnował przed sądem w sposób najbardziej dobitny generał Bortnowski. Ale Pilatów jest więcej.

Są np. pisma „sanacyjne”, które przy ówczesnych wyborach (1930)

Wybory parlamentarne w Rumunii

Zgłoszono aż 52 listy — Dotychczasowy skład izb — Spokojny przebieg głosowania
Znamienny artykuł prof. Jorgi

Bukareszt. (Tel. wł.). W poniedziałek odbyły się w Rumunii wybory parlamentarne. Ogółem zgłoszono aż 52 listy różnych stronnictw, ugrupowań lub towarzystw. Ważniejszą rolę odgrywają tylko następujące partie: Narodowo-Liberalna (obecnie u steru rządów z premierem Tatarescu na czele), zablokowany z nią „Front Rumuński” (b. premiera Vaidy Voevoda) oraz narodowi demokraci prof. Jorgi, dalej Narodowo-Chłopska (tzw. caraniści pod kierunkiem b. premiera p. Maniu), Narodowo-Chrześcijańska (p. Cuza-Gogi), „Żelazna Gwardia” (znana również pod nazwą „Wszystko dla państwa”), Radykalno-Chłopska — Juniana, agrarna — Argetoianu, węgierska i ewentualnie socjal-demokraci.

Izba Deputowanych liczy w Rumunii 387 posłów, a Senat miał 252 członków. Według ordynacji wyborczej stronnictwo, które uzyskało ponad 40 pct ogółu głosujących dostaje połowę mandatów. Druga połowa dzieli się pomiędzy pozostałe ugrupowania stosownie do ilości otrzymanych głosów.

W poprzednich wyborach w 1933 roku Partia Narodowo-Liberalna p. C. J. C. Bratianu miała 47 pct głosów i uzyskała 190 mandatów; caraniści posiadali 30 posłów, Par. Nar.-Chrz. — 20, „Front Rumuński” — 19 itd.

Obecne wybory prawdopodobnie zakończą się również zwycięstwem narodowych liberałów. Miały one na ogół spokojny przebieg. Tylko na Wołoszczyźnie naddunajskiej, w miejscowości Dambowica, doszło do ostrego starcia pomiędzy grupą zwolenników p. Maniu a „Żelazną Gwardią”. Dopiero przy pomocy wojska opanowano położenie.

Frekwencja była dosyć liczna, za wyjątkiem Bessarabii, gdzie srożyła się gwałtowna śnieżycą, wskutek czego lokale wyborcze świeciły pustkami.

Duże wrażenie w kołach politycznych wywołał artykuł b. premiera Jorgi pod tytułem „Jeszcze jeden egzamin powszechnego prawa wyborczego”. Autor omawia możliwość daleko idących reform wewnętrznych, a mianowicie: zmiany rządu w kierunku dalszego rozszerzenia jego podstaw, rewizji obecnego systemu wyborczego w duchu korporacyjnym i reformy konstytucji. Rozważania prof. Jorgi budzą specjal-

ne zainteresowanie, jest bowiem mężem zaufania króla, a dwóch członków jego stronnictwa zasiada obecnie w rządzie.

Obliczanie głosów jeszcze trwa. Przewidywane wyniki będą znane w ciągu wtorku, a dokładnie — albo tego samego dnia wieczorem, albo w środę.

Pierwsze niekompletne dane, nadeszłe w ciągu nocy, stwierdzają, że stronnictwo rządowe zebrało przeszło 40 pct głosów.

Troska Polski o obronę morską

Londyn. (PAT). „Sunday Times” nawijając do kontraktu, zawartego ze stocznią angielską Samuel White, w myśl którego ma ona współdziałać w rozszerzeniu stoczni polskiej w Gdyni i w budowie dalszych jednostek naszej floty, stwierdza, że Polska, która uczyniła bardzo dużo w kierunku dobrodzenia na lądzie i w powietrzu, interesuje się teraz coraz bardziej zagadnieniem obrony od strony morza.

Po Niemczech jest obecnie największym państwem na Bałtyku, chociaż

posiada tylko 80 mil wybrzeża i jeden port, Gdynię, ale 75 pct jej zagranicznego handlu idzie drogą morską i dlatego to niewielkie stosunkowo wybrzeże ma żywotne znaczenie dla 33-milionowej ludności. Tym się też tłumaczy troska Polaków o obronę morską.

„Sunday Times” z zadowoleniem podkreśla, że układ między marynarką polską i stocznią brytyjską jest bezpośrednim wynikiem doświadczeń, jakie Polska poczyniła co do doskonałości angielskiej budowy okrętów.

Nie będzie polskiej pasterki w Kownie

Kowno (ATE) Dotychczas rokrocznie w kilku kościołach kowieńskich odbywały się w wigilię Bożego Narodzenia pasterki w języku polskim. W roku obecnym, po akcji antypolskiej, przeprowadzonej w kościołach kowieńskich społeczeństwo spodziewało się, że przynajmniej w jednym kościele św. Trójcy pasterka odbędzie się w języku polskim.

Jak jednak donoszą, nawet w tym

kościół litewskie władze kościelne, zakazały odprawiania w roku bieżącym pasterki w języku polskim tłumacząc się rozporządzeniem władz administracyjnych.

Tak więc największy ośrodek polski na Litwie — Kowno — pozbawiony zostanie podczas zbliżających się świąt tradycyjnego nabożeństwa w języku ojczystym.

Ofensywa wojsk japońskich

Londyn (Tel. wł.) Nadchodzące wiadomości z Szanghaju i Kantonu zgodnie stwierdzają, że Japończycy po szybkim przegrupowaniu swych oddziałów wysadzili wojska w zatoce Bias na północ od Hongkongu. Do tego miasta napływają tłumy uchodźców chińskich, wobec czego władze angielskie wzmocniły posterunki i zastanawiają się nad zamknięciem granicy.

Dowództwo chińskie miało skierować nad zatokę Bias specjalne oddziały, aby utrudnić Japończykom lądowa-

nie, które odbywa się pod osłoną eskadry większych jednostek bojowych. Przeciwdziałanie chińskie nie ma szans powodzenia i liczyć się należy z rozpoczęciem niebawem akcji na szerszą skalę skierowanej przeciwko Kantonowi.

Na północ od Żółtej Rzeki również wznowili Japończycy natarcie, posuwając się wzdłuż linii kolejowej Tientsin — Pu-Kau i zajmując miasto Kia-Szau, położone o 80 km na północ od Pu-Kau. Również nad kanałem Cesarzkim rozwija się ofensywa japońska.

Dalej na północ zwraca się ona przeciw miastu Kiu-Kiung, które było bombardowane przez 17 ciężkich samolotów. Miejsce to nabiera obecnie specjalnego znaczenia strategicznego. Chińczycy pragnąc uniemożliwić flocie przeciwnika dotarcie do wspomnianego miasta budują specjalną tamę na Żółtej Rzece.

Kellogg chory

St. Paulo. (ATE). Stan zdrowia Franka Kellogga, twórcy tzw. paktu Kellogga z roku 1928, jest bardzo poważny. 81-letni polityk amerykański przed kilku dniami zachorował na ciężkie zapalenie płuc. Kellogg był od 1925 do 1929 sekretarzem stanu za prezydentury Coolidge'a.

Katastrofa lotnicza

Rzym (PAT) Wodnosamolot z bazy lotniczej w Brindisi spadł z nieznanej przyczyny do morza. Trzech członków załogi zginęło

Niemieckie macki w Mandżukuo

Pekin (ATE). Według wiadomości z Hsing-King w miejscowych kołach konsularnych żywo omawiany jest fakt osiedlenia się w stolicy Mandżurii niemieckiej firmy eksportowej. Firma ta ma przyznać wspólnie z bankiem centralnym Mandżukuo w Hsing-King państwu mandżurskiemu kredyt

w wysokości 2 milionów funtów szterlingów.

Jak słychać Niemcy zawarły z Mandżuriami układ w sprawie wywozu urządzeń przemysłowych, przy czym w pierwszej linii wchodzi w rachubę urządzenia fabryczne poruszane siłą wodną. Ponadto Mandżuria importować ma z Rzeszy syntetyczną benzynę.

W jutrzejszym wydaniu wieczornym:

OKROPNA SPOWIEDŹ...

przez Karola Huberta Rostworowskiego

wszystko popierały i wychwalały, co godziło — prawem czy bezprawem — w obóz narodowy, a które obecnie nie tylko odziewają się od metod, ujawnionych w procesie, ale wołają że

„zgorzeniem”: „System przed sądem”. Bo „moralność” „sanacji moralnej” jest gatunku specjalnego... I dlatego sama siebie grzebie

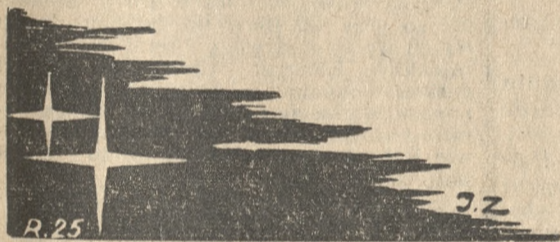

PREZENT GWIAZDKOWY DLA całej RODZINY

to ODBIORNIK PHILIPSA

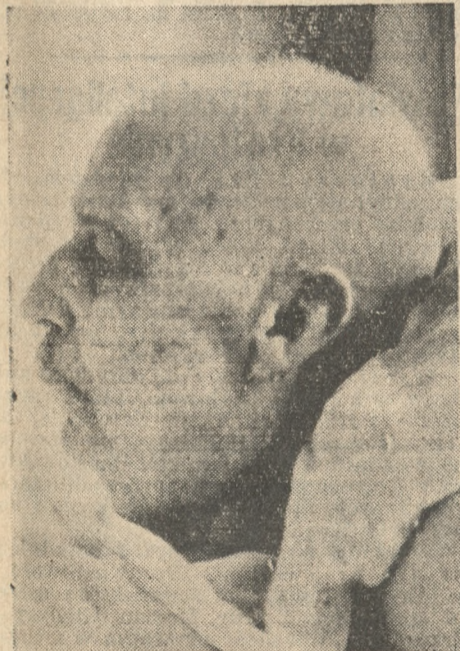
„Serii Symfonicznej
38”

Gen. Ludendorff jako żołnierz

General Eryk Ludendorff urodził się dnia 9 kwietnia 1865 w Kruszewni w powiecie poznańskim. Pochodził on z pomorskiej rodziny mieszczańsko-kupieckiej. Dom był niezamożny, a rodzzeństwo liczne; toteż od wczesnej młodości przeznaczony został do służby wojskowej.

Ukończywszy niższe i średnie szkoły wojskowe był przeciętnym oficerem liniowym. Mimo to marzył ciągle o zro-

Gen. Ludendorff na łożu śmierci

bień kariery wojskowej. Ujście dla jego ambicji otwarło się, gdy w r. 1904 powołany został do oddziału operacyjnego niemieckiego Sztabu Generalnego. Tutaj przez swą pracowitość i obowiązkowość znalazł się w pierwszym szeregu współpracowników generała Schlieffena. W r. 1908 awansuje na stanowisko szefa wydziału, przy czym przewidziany był na wypadek wojny na stanowisko kierownika oddziału operacyjnego naczelnego dowództwa. Następnie dowodzi pułkiem w Düsseldorfie, a potem brygadą w Strassburgu.

Rozkaz mobilizacyjny z dnia 1 sierpnia 1914 powołał go na stanowiska kwatermistrza II armii w Akwizgranie. Przyłączywszy się do czołowej grupy gen. Emmicha zajmował w nocy z 6 na 7 sierpnia, to jest w 48 godzin po wybuchu wojny, twierdzą w Leodium zgodnie z planami Schlieffena i Moltkego. Tymczasem już w drugiej połowie sierpnia wzywa go kwatery

Nowy nieudały „przełom” „Falangi”

W dniu 19 grudnia „Falanga” zapowiedziała wielkie zgromadzenie publiczne w Sokolowie Podlaskim. Organizacją zajęli się dwaj usunięci ze Stronnictwa Narodowego „działacze” „radikalni”: Grądzki i Jarecki. W dniu tym odbywała się również odprawa kierowników placówek Stronnictwa Narodowego pow. sokolowskiego, na którą przybył delegat wydz. organizacyjnego zarządu głównego Str. Nar. mgr Zbigniew Zarnowski.

Po odprawie członkowie Str. Narodowego udali się na wspomniane zebranie „Falangi” chcąc wysłuchać referatów i zabrać głos w dyskusji. Na zarządzenie organizatorów straż porządkowa usiłowała nie dopuścić członków zarządu powiatowego Str. Nar. w Sokolowie na zebranie. Wówczas zebrani usunęli nielicznych zwolenników „Falangi”, uniemożliwiających wejście na salę członkom Str. Nar. Drobne zajście wywołało stan ogólnego podniecenia, które skierowało się przeciw organizatorom zebrania; obecna na sali publiczność nie dopuściła do głosu „radikalnych” referentów witając oklaskami delegata wydz. organizacyjnego Str. Nar., który w mocnych słowach napiętnował oportunistyczne stanowisko narodowych radykałów. Organizatorzy udali się pod ochronę policji, która zebranie rozwiązała. Grądzki, Cimoszyński i Jarecki chyłkiem opuścili salę wśród niemilknących okrzyków: „rozbijacze” i „zdradcy sprawy narodowej”.

Dzień 19 grudnia, który miał być

główna do Koblencji, skąd wysłany zostaje na ratunek zaniedbanego frontu wschodniego.

Na froncie wschodnim gen. v. Pritwitz zetknąwszy się na czele trzech korpusów z armią rosyjską splotał się w planach i zdecydował się wycofać na Gdańsk i Toruń za Wisłę. Plany te były przewidziane i gotowe. Brakowało jednak człowieka, który by je konsekwentnie przeprowadził. Tym człowiekiem miał być Ludendorff. Z Koblencji przez Hanower przybywa Ludendorff wraz z gen. Hindenburgiem, —

dla narodowego Podlasia dniem „przełomu radykalnego”, skończył się całkowitą jego kompromitacją. Narodowe Podlasie pozostało wierne Stronnictwu Narodowemu.

Stany uderzeń krwi uzyskują w krótkim czasie nadspodziewaną poprawę przy stosowaniu naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa, regulującej czynności przewodu pokarmowego. Zapyt. Wasz. lek. Tg 22 003

Zebrania Stronnictwa Narodowego

W dniu 8 bm. odbyło się w Strzałkowie na sali własnej wielkie zebranie Stronnictwa Narodowego, które zagał kierownik koła p. Witosławski. Wyczerpujący referat polityczny wygłosił delegat z Poznania p. Wardyń. Zgromadzona licznie publiczność oklaskiwała gorąco mówców; zebranie zakończono odśpiewaniem Hymnem Młodych.

Na zebraniu publicznym Stronnictwa Narodowego w sali „Sokoła” 8 bm. w Słupcy, które zagał miejscowy kierownik koła p. Chmura, przemawiał ten sam delegat z Poznania o sytuacji wewnętrzno-politycznej i grożącym niebezpieczeństwie żydowskim. Następnie sprawę walki z komunizmem poruszył p. Godzich. Publiczność, która w liczbie przeszło 500 osób zapełniła salę przyjęła przemówienia obu mówców z wielkim aplauzem i wznosiła okrzyki na cześć kierowników Stronnictwa Narodowego.

który, jak wiadomo, urodził się w Poznaniu przy ulicy Podgórnej — do Malborka. W trzy dni potem 9 armia, zatrzymana w odwrocie rozkazami jeszcze z Koblencji, zaskoczyła między Olsztynem a Działdowem armię rosyjską gen. Samsonowa. Plan, wzorowany na bitwie Hannibala pod Kanami, dał Schlieffen. Ludendorff wykonując ciężki manewr obejścia skrzydeł wygrał trzydniową bitwę pod Tannenbergiem, a w tydzień później o 100 km przeszło dalej na jeziorach mazurskich rozbił armię Rennenkampa.

Na tych dwóch bitwach ugruntowała się sława Ludendorffa. Los chciał bowiem, że w tym samym czasie załamała się ofensywa armii niemieckiej nad Marną, zaś armia austro-węgierska, prowadzona przez gen. Conrada v. Hötendorfa, rozbita została pod Lwowem.

Odtąd rosły wpływy Ludendorffa. 1 listopada zostaje szefem sztabu głównego dowództwa na wschodzie. Do stanowiska swojego przystosował od razu plan pokonania przede wszystkim Rosji przez zwinienie frontu rosyjskiego od północy i wrzucenie sił rosyjskich w błota pińskie. Plany te natrafiły na sprzeciw gen. Falkenhayna. Ludendorff wziął swój rewanż w r. 1916 po załamaniu się pod Verdunem, kiedy został pierwszym generalnym kwatermistrzem naczelnego dowództwa.

Pociągnięcia strategiczne Ludendorffa były kapitalnymi improwizacjami — ryzykanta, nie przewidującego skutków i następstw. Wymógłszy wojnę podwodną nie przewidział wystąpienia Stanów Zjednoczonych. Nie przewidywał, że za gazy pod Ypres zaskoczą go Anglicy czołgami pod Cambrai.

W działaniach wojennych stosował starą zasadę strategii Hindenburga, polegającą na uderzeniu frontalnym, przełamaniu frontu, zapuszczeniu zagonu, osaczeniu i wojnie ruchomej. Te zasady Ludendorff stosował przez całe życie. Toteż kiedy pod Reims gen. Gouraud pozostawił pozorną linię obrony, a sam się cofnął, Ludendorff wpadł w potrzask. Stracił nerwy, ograniczył się do obrony i oddał inicjatywę.

Przegrał wielką wojnę...

DZIAŁ GOSPODARCZY

Etatyzm w cyfrach

Pojawilo się ostatnio szereg obliczeń obrazujących rozmiary etatyzmu w Polsce. Nie od rzeczy będzie zestawienie podstawowych wiadomości z tej dziedziny.

Ilość przedsiębiorstw państwowych

Według obliczeń dra T. Bernadzikiewicza, znanego specjalisty „od etatyzmu”, państwo posiada około 100 przedsiębiorstw (względnie: grup przedsiębiorstw), w skład których wchodzi powyżej 1.000 zakładów w znaczeniu odrębnych całości technicznych.

Wartość przedsiębiorstw państwowych

W porównaniu z przypuszczalną kwotą majątku narodowego (według prof. Heydla 80 — 120 miliardów złotych) majątek państwa-przedsiębiorcy stanowi 11 do 16 pct, bowiem ogólny majątek przedsiębiorstw państwowych i zakładów o charakterze pokrewnym może być przyjęty w wysokości około 13 miliardów złotych.

Stosunek obrotów przedsiębiorczości państwowej i prywatnej

Według obliczenia p. K. Sokółowskiego, ogólne obroty przedsiębiorstw państwowych w r. 1932/33 w kwocie 2,8 miliarda złotych (bez banków) stanowiły w ogólnym obrocie przemysłowym i handlowym, który autor szacuje na 16,3 miliarda zł, około 17 pct. Ponieważ jednak od tego czasu zakres przedsiębiorczości państwowej wzrósł b. poważnie, należy mniemać, że dzisiaj stosunek obrotów przedsiębiorstw państwowych do prywatnych wynosi niewątpliwie 1:5.

Kredyty państwowe i prywatne

Według oficjalnych danych, kredyty krótkoterminowe instytucji kredytowych i oszczędnościowych na koniec r. 1936 wynosiły ogółem 2,7 miliarda złotych, w tym kredyty banków państwowych (B. G. K., PKO, P. B. R.) z

górną 0,5 miliarda złotych, tj. około 20 pct. Stan listów zastawnych i obligacji emitowanych przez instytucje kredytu długoterminowego wykazują natomiast wyraźną przewagę państwowe apartu kredytowego. Tak więc na ogólną kwotę 2 miliardów złotych, udział banków państwowych na dzień 31 grudnia 1936 r. stanowił blisko 1,2 miliarda złotych, czyli 58 pct.

Wkład państwa w przedsiębiorczość etatystyczną

Z wygłoszonego niedawno odczytu prof. Lulka dowiedzieliśmy się, że, iż według szacunku tego ekonomisty państwo włożyło w swoją działalność przedsiębiorczą poczynając od r. 1927 do r. 1935/36 włącznie około 4 (czterech) miliardów złotych w postaci dopłat, niewycofanych kredytów itp. Fala nowych, miliardowych wkładów rośnie — w centralnym okręgu przemysłowym.

Ile podatków płacą przedsiębiorstwa państwowe?

Dr T. Bernadzikiewicz obliczył, że przedsiębiorstwa państwowe, wykazane w budżeci, zapłaciły ogółem w r. 1936/37 wzgl. 1936. łącznie z wytwórniami wojskowymi — około 14 milionów złotych tytułem podatków państwowych i samorządowych. Przypomnijmy, że majątek przedsiębiorstw państwowych wynosi 13 miliardów złotych!

Autor (dr Bernadzikiewicz) dokonał małego porównania. Oto wziął pierwszą z brzegu spółkę akcyjną o kapitale 40 milionów złotych (Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu) i stwierdził według ogłoszonego przez spółkę bilansu i r-ku strat i zysków, że spółka wpłaciła do skarbu państwa w r. 1936 podatków za 3.674.000 złotych.

Cyfrы powyżej przytoczone są tak wymowne, że obywają się bez komentarza. Czytelnik sam go dopowie...

KRONIKA GOSPODARCZA Z KRAJU

(k) **Sytuacja walutowa.** Na dzisiejszych giełdach walutowych nie zanotowano żadnych poważniejszych zmian kursowych. Dewiza na Nowy Jork utrzymała się mniej więcej na dotychczasowym poziomie. Dewiza na Paryż w notowaniach gotówkowych nie wykazała prawie żadnych zmian, natomiast w notowaniach terminowych w Londynie wyraźnie się poprawiła, gdyż departy spadły: 1-miesięczny do 1,00, 3-miesięczny zaś do 3,93.

(z) **Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.** Plenarne zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu odbędzie się we wtorek, dnia 28 grudnia rb. o godz. 10.30.

(k) **Ustawodawstwo gospodarcze.** Ukazał się nr 87 Dziennika Ustaw R. P. z dn. 20 grudnia rb., w którym m. in. opublikowane zostały następujące rozporządzenia o charakterze gospodarczym: rozp. ministra skarbu z dnia 23 listopada rb. o ustaleniu wysokości opłaty za nadzór nad zakładami ubezpieczeń za okres budżetowy 1936/37 (poz. 625); rozp. ministra skarbu z dn. 15 grudnia rb. o najwyższych granicach odsetek od wkładów i innych lokat pieniężnych w komunalnych kasach oszczędności i spółdzielniach (poz. 626).

Potanień kosztów kredytu

Rada Banku Polskiego — jak donosiliśmy już — obniżyła stopę dyskontową z 5 procent na 4½ pct i stopę od pożyczek zastawowych z 6 pct na 5½ pct, co oznacza potanień o ½ procent kredytów, udzielanych przez Bank Polski.

Jednocześnie z tą decyzją, na skutek akcji, podjętej przez Ministerstwo Skarbu, dokonane zostanie obniżenie stopy procentowej płaconej od wkładów przez banki prywatne i państwowe, P. K. O., K. K. O. i Kredytowe.

Obniżka ta wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 1938 r. i wynosić będzie zasadniczo pół procent, dla niektórych zaś rodzajów wkładów ¼ procent i ¼ procent.

Zniżka oprocentowania wkładów w K. K. O. i spółdzielniach kredytowych dokonana została rozporządzeniem ministra skarbu z dnia 15 grudnia rb. wszystkie inne instytucje kredytowe obniżyły stopę procentową na mocy uchwał swych organów nadzorczych.

Obniżenie oprocentowania wkładów przyczyni się do dalszego potanień kosztów kredytu krótko- i długoterminowego, jako ważnych elementów rozwoju gospodarczego. powinno ono pociągnąć za sobą dalszy wzrost zainteresowania papierami procentowymi, którymi obroty ostatnio znacznie się ożywiły przy poważnej wyższej kursów.

(k) **Stąły brak koksu.** Już od wielu miesięcy przemysł poznański uskarża się na brak koksu — groszku, którego zamówienia są wykonywane przez G. Śląsk z kilkumiesięcznym opóźnieniem i to nie w wysokości pokrywającej zapotrzebowanie. W tym względzie nie pomagają ani liczne monity, ani uboczne interwencje. Tak stan rzeczy powoduje w naszym przemyśle niepotrzebne utrudnienia, hamujące w licznych wypadkach normalny rozwój produkcji. (az)

(k) **Nauczyciel zainicjował zatrudnienie bezrobotnych w produkcji guzików.** Kierownik szkoły w Szczytnikach Czarniejskich, pow. gnieźnieńskiego, p. Widlarz zachęcił miejscowych bezrobotnych i chłupników, aby podjęli wspólnymi siłami produkcję nicianych guzików. Myśl ta spotkała się nie tylko z wdzięcznym przyjęciem ze strony ludności miejscowej, ale i z poparciem władz, które wyasygnowały większą zapomogę na zakup materiałów, potrzebnych do nauki tego rzemiosła i wyrobu guzików. Przy poparciu okolicznego kupiectwa przemysł ten może się pomyślnie rozwinąć. Dodać należy, że na pierwszy kurs guzikarstwa zapisało się przeszło 50 uczestników.

Z ZAGRANICY

(z) **„Economist” o konwersji Polskiej Pożyczki Stabilizacyjnej.** Najbardziej miarodajny tygodnik gospodarczy w Anglii „Economist” w artykule pod nagłówkiem „Polska wywiązuje się z honorem” stwierdza, że sprawa konwersji transzy angielskiej Polskiej Pożyczki Stabilizacyjnej została załatwiona w sposób zadowalający. Nowe propozycje Polski, wydają się rozumne i posiadające pożyczki polskiej nie będą mieli żadnej wątpliwości co do ich przyjęcia.

(z) **Udogodnienie dla polskiego eksportu na wyspę Kubę.** Według wiadomości nadeszłych z Kuby, prezydent republiki Kuba wydał ostatnio zarządzenie, znoszące 25-procentowy dodatek od cla importowego w stosunku do towarów importowanych z Polski. Zarządzenie to ma poważne znaczenie dla dalszego rozwoju stosunków handlowych między Polską a Kubą w ramach istniejącej kompensaty towarowej. Należy przy tej sposobności przypomnieć, że między portami polskiego obszaru celnego a portami Ameryki Środkowej, w tym także Kuby, istnieje stała komunikacja okrętowa z przeladunkiem w Nowym Jorku. Częstotliwość połączeń okrętowych w tym kierunku wynosi 5 do 7 razy w miesiącu.

(z) **Nowe przepisy dewizowe na Łotwie.** Ministerstwo Skarbu wydało nowe przepisy dewizowe, mocą których zagraniczni robotnicy rolni, przebywający na Łotwie, mają prawo bez zezwolenia komisji dewizowej przekazywania za granicę kwoty 15 latów miesięcznie.

ODBIORNIK NAGRODZONY ZŁOTYM MEDALEM NA ŚWIATOWEJ WYSTAWIE W PARYżu
4 LAMPY (3 PENTODY) 3 ZAKRESY FAŁ ZASIĘG ŚWIATOWY. GŁOSNIK O PIĘKNYM TONIE
CENA OBNIŻONA ZŁ. 260,- GOTOWKĄ
— SPŁATY DO 15 RAT —

ECCHO

Inwestycje w r. 1938-39

Omawiając plan inwestycyjny na r. 1938/39 tyg. „Polska Gospodarcza” (zesz. 51 z dnia 18 bm.) zestawia sumy na inwestycje w budżeci z sumami, (ustalonymi w projekcie planu inwestycyjnego. Okazuje się, że jeśli wydzielić z kwot preliminarza budżetowego sumy, przewidziane na obsługę kredytów, zaciągniętych na cele inwestycyjne w poprzednich latach, to na inwestycje w budżeci i w planie na 1938/39 r. przypada suma 205,5 mln. zł. Odpowiednia suma w budżeci i w planie inwestycyjnym na rok 1937/38 (ściśle — w planie na r. 1937) wynosi 193,7 mln. zł. Na r. 1938/39 przewidziane są wyższe sumy (w mln. zł): dla budownictwa wodnego śródlądowego (18 wobec 15), na melioracje wodne (11,2 wobec 6,4), na budownictwo wiejskie (5 wobec 4,5), na budownictwo państwowe (21,5 wobec 17,3), wreszcie dla Poczty i Telegrafu (34,8 wobec 25,5).

Chleb dla Polaków

W mieście woj. pomorskiego jest do sprzedania młyn wodny z kompletnym urządzeniem o sile wodnej przemiatu 4-tonowego do tego 280 mórg ziemi z kompletnym obszernym zabudowaniem mularnym i willą jest natychmiast z rąk żydowskich (obywatel zagraniczny) korzystnie za 70.000 zł przy wpłacie 40.000 zł do nabycia. Położenie w powiecie świeckim, 4 km. szosa do linii kolejowej Bydgoszczy, Laskowice Tczew. Kupno okazujecie.

Gospodarstwo rolne z rąk niemieckich na Pomorzu obszar 130 mórg, w tym 80 — mórg ornej częściowo pod koniczynę, pszenicę, częściowo żytnia i 25 mórg łąk meliorowanych z bogatym podkładem torfu, 25 mórg lasu składającego się z kopalniaka, drągownicy i kopolwiny, zabudowanie — kompletne. Jest natychmiast z powodu stosunków rodzinnych za 12.000 zł wraz z żywym i martwym inwentarzem natychmiast z rąk niemieckich do nabycia. — Prócz powyższej ceny ciąży na nieruchomości dożywocie do starca 80-letniego. — Położenie w powiecie tucholskim, stacja kościół, szkoła 7-klasowa, mleczarnia, szosa i wójtostwo w miejscu. Pospiech konieczny.

W mieście woj. małopolski, jest do sprzedania większa fabryka. Fabryka wyrabia zakupne artykuły oraz istnieje od lat dwudziestu, prosperuje bardzo dobrze, przynosi około 20 pct i ma bardzo poważne możliwości dalszego rozwoju. Obecnie zatrudnia 170 pracowników. Cena — 400.000 złotych, ewentualnie mogą być sprzedane udziały w wysokości 70 pct. —

Sprzedaz z powodu wyjazdu właściciela za granicę. Sprawa bardzo pilna.

W woj. stanisławowskim jest do nabycia wielki młyn gospodarski; cena około miliona złotych.

W Tarnowie jest do nabycia jedyny skład żelazny, w Tarnowie jak i w okolicy towar dobrze zaopatrzony — powodzenie pewne. Sprawa pilna.

W mieście wojewódzkim (75 tysięcy mieszk.) potrzebni są: szlifiernia luster i szkła, łaźnia i parnia, wytwórnia torebek papierowych.

W woj. lubelskim (2 godz. koleją do Warszawy) jest do wydzierżawienia 3-morgowy ogród wybitnie słoneczny nadający się na prowadzenie jarzyn, brzoskwiń, moreli, winogrona, również hodowla kur, kaczek itd. Dobra egzystencja dla ogrodnika.

W Łowiczu jest do nabycia skład bławatów znajdujący się na głównej ulicy. Dzierżawa za skład z pokojem i kuchnią zł 66.70 miesięcznie. Urządzenie skladowe wynosi zł 1500. Zapas towaru wynosi ca. 16 tys. zł nabywca musiałby przejąć towar według faktury za ca. 5 tys. zł placówka ta jest zaprowadzona.

W mieście położonym w centralnym okręgu przemysłowym (10 tys. mieszk.) — potrzebni są: skład skór i pomocy szewskich, większy skład z manufakturą, — skład żelaza krótkiego i długiego oraz maszyn rolniczych. Konfekcja męska i damska, salon mód, drukarnia, składy materiałów budowlanych, skup zboża z większym kapitałem, zegarmistrz-jubiler, rytownik najlepiej wraz ze składem zegarmistrzowsko-jubilerskim, blacharz, — cholewkarz, jeden lub dwóch dentystów-dentystek. Z powodu podeszłego wieku właściciela jest do nabycia hurtownia spożywczo-kolonialna.

W mieście woj. łódzkiego (12 tys. mieszkańców) potrzebni są: skład żelaza, — skór, materiałów opalowych, jatka wołowa, olejarnia, garbarnia, skup drobiu nabiału, owoców, skład wapna, czapnik, kamaznik, blacharz powroźnik zegarmistrz, introligator i dentysta.

W Krzemieńcu (Wołyń) jest do objęcia na dogodnych warunkach zakład fotograficzny (8 zakładów żydowskich, żaden — chrześcijański), czynsz za wolne 5-pokoje z kuchnią i zakład 55 zł miesięcznie, dla dobrego fachowca bardzo dobra egzystencja.

Informację udziela Wydział Gospodarczy przy Zarządzie Okręgowym Stronnictwa Narodowego w Poznaniu, przy ul. św. Marcina 65 m. 9 — od godz. 10—14 tytułem kosztów manipulacyjnych prosimy załączyć do listów 1,— zł w znaczkach pocztowych.

Złota niedziela — egzaminem dojrzałości społeczeństwa

O tym, że Stronnictwo Narodowe jest jedyną organizacją, która ma czynny program przeciwydowski, przekonanie się było można w Poznaniu w ubiegłą niedzielę. Rzucane od kilkunastu dni przeciwydowskie hasła zostały z całkowitym zrozumieniem podjęte przez społeczeństwo. To zrozu-

miennie sprawiło, że Żydzi zamykali sklepy już o godz. 3 chcąc chociaż w ten sposób zaoszczędzić na kosztach handlowych. Nie obyło się to bez „pomocy” dzielników pikietarzy ze Stronnictwa Narodowego, którzy w liczbie około 200 osób w uprzejmy sposób zwracali uwagę nieświadomym na sklepy żydowskie. Posterunki policyjne nie miały powodów do interwencji, gdyż sporadyczne wypadki prowokacji przez oplacanych pacholków żydowskich likwidowano samorzutnie.

Pomimo, że walka z Żydami jest trudna, każda taka polska złota niedziela napawa otuchą i stanowi bodziec do dalszej intensywnej pracy, aż do zrealizowania ostatecznego hasła: „Polska bez Żydów”. (flis)

NAJNOWSZE ODBIORNIKI RADIOWE

DOGODNE WARUNKI

Poznańskie Tow. Telefonów

Ng 1063 z o. p.

Poznań, ul. Piekary 16/17, tel. 24-80

Przeciw „czwórporozumieniu“ p. Grażyńskiego

Otrzymujemy następujące oświadczenie:

„Starsi Harcerze, studenci Uniwersytetu Poznańskiego, członkowie I Akademickiej Drużyny im. St. Staszycyca po dokładnym rozważeniu obecnej sytuacji w Związku Harcerstwa Polskiego, powstałej na skutek tzw. „czwórporozumienia”, ze Związkiem Strzeleckim, ze Związkiem Młodej Wsi i z Organizacją Młodzieży Pracującej, stwierdzają że:

„1. Nieuwzględnienie przez Radę Naczelną sprzeciwu Z. O. Wlkp. oraz Komendy Chorągwi Wlkp. wytworzyło na terenie całej Wielkopolski stan ogólnego podniecenia. Utrzymywanie takiego stanu ze względu na dalsze dobro i rozwój ruchu harcerskiego na terenie Wielkopolski jest nie do pomyślenia.

„2. Jedynym wyjściem z wytworzonej sytuacji może być zwołanie Nadzwyczajnego Zjazdu Walnego celem wycofania Z. H. P. z tzw. „czwórporozumienia” obejmującego jedynie część organizacji młodzieży polskiej i to o-

ideologii radykalnie lewicowej. Na takie „porozumienie” tradycje oraz założenia ideowe twórców harcerstwa polskiego stanowczo nie pozwalają.”

Stronnictwo Ludowe niepopularne

Toruń (z). W ub. niedzielę w Chelmży w pow. toruńskim odbył się zjazd powiatowy Stron. Ludowego, na który przybyło dokładnie 45 osób z osadników.

Referat wygłosił sekretarz Kudliński z Torunia. W dyskusji poruszono sprawy polityczne i gospodarcze, a m. i. poddano krytyce metody walki przeciwydowskiej Stron. Narodowego. Wiść o tym pogrążyła do reszty w opinii działalność Stronnictwa Ludowego.

TEATRY

Z Teatru Polskiego

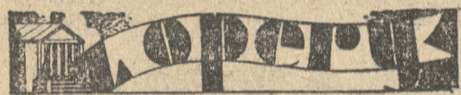
Dziś we wtorek świetna komedia Bus-Fekete „Jan”. We środę przedstawienie społeczne „Damy i huzary” Fredry. We czwartek premiera, która obudziła wielkie zainteresowanie wśród bywałców teatru, będzie nią perla komedii światowej Mikolaja Gogola „Ożenek”. Reżyseruje Wł. Czengery. Obsadę stanowią czołowe siły zespołu.

Kinoteatr „ŚWIT”, św. Marcin 65

Wszechświatowej sławy Champion Olimpijski HERMAN BRIX w nowym, dotychczas niwidzianym filmie p. t.

„TARZAN I ZIELONA BOGINI“

Doskonała akcja! Dobre sceny! Nowy temat!
Napięcie — Rozmach — Intryga — Emocja.

„Holender Tulacz“ R. Wagnera.

Postępując od „Afrykanki” do „Holendra”, od Meyerbeera ostatnich czasów do młodego Wagnera, opera poznańska uczyniła krok wielce ciekawy. W tym zestawieniu wprawdzie nie są oni tak dalecy sobie jakby się myślało, ale przecież wprowadza nas to w dwa zupełnie odrębne światy i tak zasadniczo różne style operowe, jakimi są wielka opera ormantyczna i dramat muzyczny Wagnera. Mniejsza już z tym, że zeszło się w milej zgodzie i na jednej scenie dwóch najcenniejszych wrogów z ubiegłego stulecia, dziś bowiem na te rzeczy zgoda inaczej patrzymy. Wiemy, że Meyerbeer i Wagner to wszak tylko nieprzyjacielscy wodzowie ostatniej i największej z wojen, jakie rozegrały się w ciągu dziejów opery, a dotyczyły w zasadzie jednego i tego samego problemu, tj. prawa pierwszeństwa w operze jej dwóch podstawowych elementów: dramatu i muzyki. Kto komu ma ustąpić berła, muzyka poezji, czy słowo muzyce, kto jest panem, a kto sługą? Oto kwestia, nad którą debatowali już Monteverdi, Gluck, po swojemu Mozart, a wreszcie Wagner — aby wymienić tylko osobistości najważniejsze; dylemat, o który toczyły się na przestrzeni wieków liczne spory i dyskusje.

W rezultacie też reforma opery, którą podjął Wagner po Monteverdim i Glucku, była w skutkach najsilniejszą. Wiemy, że Wagner do zrealizowania swoich teoryj dramatu muzycznego miał do dyspozycji o wiele bogatsze środki wyrazu muzycznego niż jego poprzednicy, bo już korzystał z dorobku, na który się złożyło wiele stuleci i udało mu się też istotnie uwolnić od sta-

czas dłuższy z torów formalistycznych, w jakie tradycja ją wpełchnęła, uwolnić ją od podziału na luźne numery złożone z arii, duetów i oddzielnych scen ensemblovych i stworzyć jednolity muzyczny organizm, a przez to przywrócić samemu dramatu jego słuszną prawa. Zwyciężyło hasło, które rzucili przyszłym pokoleniom pierwsi pionierzy opery z Monteverdim na czele, aby dramat stał się koroną wszystkich sztuk pięknych, a muzyka była jedną ze sztuk „służebnych”.

„Holender” jest też w istocie pierwszym dziełem, w którym Wagner daje się poznać światu jako dramaturg, mimo, że zasad swoich nie jest tak świadomy jak w twórczości wieku dojrzałego, kiedy skrytykował swoje teorie w słynnej rozprawie „Oper und Drama”. Są tu jeszcze widoczne wpływy romantycznej opery niemieckiej (szczególnie Marschnera), ale przecież widzimy tam już jasno zarysowane wszystko to, co kiedyś zostanie rozwinięte tak wspaniale w „Trystanie” czy „Nibelungach”. Jest to ów ciągły niekończący się recytatyw, podmalowany przez refleksyjne motywy instrumentalne, które choć nie osięgają jeszcze tej głębi psychologicznej, co w dziełach późniejszych, to jednak uplastyczniają fabułę dramatyczną w sposób w epoce romantycznej nowy i nie spotykany. Mimo, że przecież sama technika „leitmotywu” (termin ten pochodzi od uczniów Wagnera) znaną była w zasadzie i sporadycznie stosowaną od Monteverdiego począwszy, przez Webera, Marschnera czy nawet Meyerbeera, którego „Robert Diabeł” jest w tym względzie bliskim „Holendra” kuzynem. Poza paroma epizodami (jak np. kawatina Erykacy i oparte na pieśni ludowej niemieckiej chór marynarzy i chór prządniczek) cała muzyka spleta się z kilku drobnymi i bogato odmienianymi motywami. Przy-

CZY PANI WIE,

że PUDER HIGIENICZNY

Lab. Chem. Farm. M. MALINOWSKIEGO

daje piękną karnację, a nie niszczy cery.

ng 2577

Warszawa, ul. Chmielna 4

Do nabycia we wszystkich pierwszorzędnym firmach.

ORZECZNICTWO SĄDÓW POLSKICH

Dowód ze świadków w postępowaniu przed władzą skarbową

Ludwik Chrystian Stolberg - Wernigerode zażądał od władzy skarbowej niezaliczenia do uposażenia swego plenipotenta S. wypłacanych mu ryczałtem miesięcznie: kwoty 258 zł na cele reprezentacyjne i kwoty 25 zł na podróże w obrębie klucza majątkowego. Żądanie to pozostawało w związku z wymiarem temuż plenipotentowi podatku od uposażenia. Izba Skarbowa w Poznaniu stanęła na stanowisku, że koszty służbowe winny być udowodnione, przeto żądania wnioskodawcy nie uwzględniła. Ludwik Chrystian Stolberg Wernigerode zaskarżył to orzeczenie do N. T. A.

N. T. A. wyrokiem z 7 stycznia 1937 roku (I. rej. 6939/34) zaskarżone orzeczenie Izby Skarbowej w Poznaniu uchylił z następującym uzasadnieniem:

„Jak wynika z akt sprawy, wspomniany zarząd dóbr wyjaśnił w odwołaniu z 12 września 1933 r. i w uzupełnieniu tegoż z 20 września 1933 r., które to obydwa pisma zostały wniesione w terminie, że plenipotent dóbr stale zmuszony jest przencowywać i gościć różnych interesantów, zjawiających się w związku z prowadzeniem dużej administracji dóbr, oraz stale musi objeżdżać dobra, co pociąga za sobą wydatki, składające się z drobnych sum i diet wyjazdowych co do których z uwagi na charakter tych drobnych wydatków i znikomą wysokość tychże plenipotent nie może posiadać zapisków, jednak świadkowie, którzy skarżący wskazał w odwołaniu, mogą potwierdzić powyższe okoliczności faktyczne na dowód, że otrzymywane kwoty ryczałtowe nie tylko zostały na te cele zużyte, ale są niewystarczające.

„Na żądanie władzy wystosowane w toku postępowania odwoławczego, aby skarżący udowodnił, jaka kwota była zużyta z wynagrodzenia na koszty służbowe oraz aby przedłożył umowę służbową, — władza otrzymała odpis umowy służbowej oraz powtórne wyjaśnienie co do niemożności przedłożenia poszczególnych dowodów.

„Gdy więc w tych warunkach skarga zarzuca pominięcie dowodu w postaci zbadania świadków, którzy niewątpliwie mogliby rzucić wyraźne światło na okoliczności faktyczne, a mianowicie czy i jak często wyjeżdżał plenipotent w objazd folwarków, należących do klucza majątkowego, czy i jak często przencowywał i karmił interesantów, a więc — jakie koszty mogło pociągnąć za sobą pranie bielizny pościelowej w związku z noclegami interesantów, wyżywianie ich itp. i gdy władza, mimo zaoferowania takiego dowodu, jakim dysponował skarżący, pominęła go całkowicie, domagając się dowodów w postaci kwitów czy rachunków, co do których wyjaśni-

skarżący, że w tej formie na drobne wydatki dowodów nie jest w stanie przedłożyć i gdy wreszcie przepisy art. 20 ustawy oraz p. 2 § 40 rozp. wykon. nie stoją na przeszkodzie temu, aby podatnik udowodniał pewne okoliczności faktyczne w sposób taki, jaki jest możliwy, — uznał N. T. A. postępowanie władzy pozwanej za dotknięte istotnym brakiem formalnym, połączonym ze szkodą dla skarżącego...” (1k)

Brylant we wnętrzu śledzia

Pewien robotnik niemiecki, spożywając skromną kolację piątkową, złożoną ze śledzia, kawałka suchego chleba i herbaty, znalazł we wnętrzu ryby brylant. Jak wykazała analiza, brylant ten pochodził z pierścienia. W myśl obowiązujących przepisów robotnik oddał drogocenny kamień do biura rzeczy zaginionych w komisariacie policji, skąd po roku, o ile nie zgłosi się właściciel, będzie go mógł odebrać już jako swoją własność.

RADIO

Muzyka ludu wielkopolskiego

Audycje pt. nada rozł. poznańska we środę 22. XII od godz. 20—20.15 w wykonaniu chóru im. Chopina. W programie F. Nowowiejskiego tańce i wyrwasy wielkopolskie.

Homeopatia a medycyna

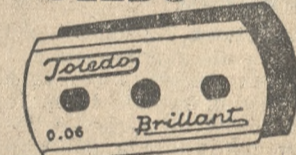
Znany w Polsce specjalista-naukowiec homeopatii dr Marian Kalinowski, który studiował te gależ wiedzy na uczelniach i zakładach zagranicznych, wygłosi pod powyższym tytułem interesująca pogadankę przyrodniczą w czwartek 23. bm. godz. 18.20—18.30.

Polskie koledy Niewiadomskiego i Waberskiego

Będzie śpiewał J. Biełkowski na fali poznańskiej w przeddzień Wigilii — 23 grudnia od 18.30—18.50.

Idealne golenie

BRZYTEWKA
TOLEDO

Najcięższe ostrze świata

ng 1853

przedstawienia, bo warto było nad dziełem się zastanowić, gdy się je widziało w tak odświętnej szacie jak ostatnio.

Wszystko, co nam w „Holendrze” pokazał p. Strohm, sprowadza się ostatecznie do jednego wspólnego mianownika: jest to nade wszystko samo dzieło Wagnera. Dzieło, oddane z całym pietyzmem, wypracowane i przemyślane do najdrobniejszych gestów aktora czy poruszeń chóru i to z respektowaniem wszystkich postulatów Wagnera. Nic tam nie da się odjąć ani dodać, ani jednej kreski nie można by pominąć bez szkody dla całości. A co najważniejsze, w każdym obrazie czy też poruszeniu postaci nie czuje się popisu indywidualnego dekoratora, reżysera czy śpiewaka i góruje ponad wszystkim sam dramat. Wszędzie zachowanym jest w najszlachetniejszym pojęciu dystans artysty w stosunku do twórcy. Przepyszny, pełen fantastyczności baśniowej obraz wprowadza nas od razu w świat romantycznej ballady, wizja Holendra ukazuje się w tle obłoków w całym majestacie upiornej zjawy, tak ją sobie wyimaginować musiał Wagner. Patrząc, zapominamy o dekoracjach, nie zastanawiamy się, jakimi sposobami p. Szpingier wyprodukował mgłę, czy spreparował taflę morską, podobną do złudzenia. I to jest może najpełniejszym honorem, jaki można oddać całej naszej scenarii (opracowanej na podstawie projektów Reinkinga), za którą połączone wysiłki pp. Strohma, Unruha i Szpingiera tak zmontowały, że wypełnia ona całkowicie ramy nakreślone jej przez Wagnera; nie jest sztuką dla siebie, a służy tylko do pogłębienia dramatycznej fabuły.

O wykonaniu strony wokalne i orkiestralnej, przyjdzie nam jeszcze powiedzieć osobno.

Dr Z. SITOWSKI.

Pozwoliłem sobie na ten przydługi wstęp przed omówieniem samego

Nasza subskrypcja gwiazdkowa na grafiki artystów poznańskich

Nasza tegoroczna subskrypcja gwiazdkowa na grafiki artystów poznańskich spotkała się z ogólnym uznaniem naszych Czytelników. Liczne słowa uznania spotykają nas przede wszystkim za dobór dzieł, postawionych na wysokim poziomie artystycznym. W ostatniej chwili powiększyliśmy naszą tegoroczną kolekcję, tzn. że obejmuje ona obecnie piętnaście prac, reprezentujących główne działy sztuki graficznej. A więc

LITOGRAFIE:

Prof. Wiktor Gosieniecki: „Z Bazyliki gnieźnieńskiej” — ręcznie kolorowana — 45 × 62 cm — cena zł 12.
 Romuald Bogaczyk: „Bydgoszcz” — 41 × 29 cm — zł 8,—
 Prof. Jan Wroniecki: „Oksywie” — 24 × 27 cm — zł 10,—
 Czesław Borowczyk: „Mosty na Niemnie (Grodno)” — ręcznie kolorowana — 14 × 20 cm — zł 8,—
 Prof. Władysław Roguski: „Królowa Jadwiga” — 33 × 41 cm — zł 10,—

DRZEWORYTY:

Maria Jeziorańska: „Kościół św. Wojciecha w Poznaniu” — 17½ × 26½ cm — zł 8,—
 Jan Prusiewicz: „Przedmieście” — 14 × 16 cm — zł 8,—
 Tadeusz Tuszewski: „Bułgaria” — 20 × 30 cm — zł 12,—
 Michał Sówka: „Oberek” — 27½ × 19½ cm — zł 12,—
 R. T. Wilkanowicz: „Krzemieniec” — 18½ × 22½ cm — zł 8,—
 Maria Zabłocka: „Dar Pomorza” — 18 × 25 cm — zł 8,—

Stanisław Zgaiński: „Sosna” — 24 × 15 cm — zł 8,—

SUCHORYTY:

Jan Kabacinski: „Uliczka na Śródcie w Poznaniu” — 23 × 28 cm — zł 10,—
 Stanisław Kuglin: „Krzemieńskie domki” — 30 × 40 cm — zł 10,—

Czesław Borowczyk: „Mosty na Niemnie (Grodno)” — litografia ręcznie kolorowana — 14 × 20 cm — zł 8,—

Pijcie herbatę „SZUMILIN”

firmy polskiej i chrześcijańskiej

Skład: Poznań, ulica 27 Grudnia 14

0 miliony Zacharowa

Rok temu mniej więcej zmarł „król armat”, Bazyl Zacharow. Tajemnicze było jego życie, tajemniczy też sposób w jakim rozporządził swoim olbrzymim majątkiem: W testamencie jest mowa tylko o 200 tys. funtów, gdy tymczasem majątek tego krezusa obliczają na blisko miliard zł. Gdzie podziła się reszta?

Walka o spadek po Zaharowie weszła świeżo w nowe studium. Zrazu jako spadkobierczyni wchodziły w rachubę obie córki księżny Villafranca, którą sir Bazyl Zacharow poślubił był w dniu 22 września 1924 roku po trzydziestoletnim, wiernym wyczekiwaniu na jej rękę.

Córkami księżnej z pierwszego jej małżeństwa są hrabina Ostoróg, żyjąca we Francji jako „madame Bourbon” i mrs. Leopold Walford, zamężna z angielskim armatorem i żyjąca w Londynie. Lecz krótko po śmierci Zacharowa zgłosił się 67-letni mężczyzna, prowadzący w Birmingham mały warsztat obuwiczny, nazwiskiem Hyman Barnett Zacharow. Od 30 lat walczy on o ojca. Według jego zeznań, Bazyl Zacharow ożenił się w młodym wieku jako żołnierz i z tego małżeństwa zrodził się on, Hyman. Małżeństwo rodziców jego zostało rozwiedzione, gdy miał on 2 lata.

Bazyl Zacharow nie przyznawał się do tego syna, który mu był niewygodny. Lecz Hyman Barnett nie zaniechał walki, zwłaszcza, kiedy sprawa spadku stała się aktualna.

Tymczasem wyrósł mu nowy konkurent o miliony Zacharowa w postaci armeńczyka, nazwiskiem Saddik Chachaty. Nowy pretendent utrzymuje, że jego ojciec był rodzonym bratem ojca Bazylego Za-

AKWATINTA:

L. Lanżanka: „Port w Gdyni” — 18 × 26½ cm — zł 10,—

Geny podane są subskrypcyjne, a więc wyjątkowo niższe dla naszych Czytelników. Po ukończeniu czasu subskrypcji ulegną ceny znacznej podwyżce.

Zamówienia przyjmuje administracja pisma naszego. Czytelnicy zamiejscowi zechcą dołączyć do sumy za zamówione grafiki zł 1,50 na koszt opakowania i przesyłki.

Wspaniałe prezenty dla Panów

Koszule
Krawaty
Rękawiczki

STROJE PORANNE I DOMOWE

Bogdan Liniński

Poznań, 27 Grudnia 19 tel. 10-70

Sztuczni bracia sjamscy

W jednej z lecznic waszyngtońskich (U. S. A.) dokonano niezwykle śmiałej i ryzykownej operacji. 13-letnia Murzynka, Klara Howard, uległa oparzeniom tak ciężkim, iż powstałe stąd rany nie dały się zagoić. Lekarze skłonili zatem kuzyna Klary, młodego 16-letniego Murzyna, Johna Boonera, do poddania się zabiegowi chirurgicznemu, który jest zupełnym novum w dziedzinie medycyny. Wykonano głębokie cięcie w okolicy biodra chłopca i przyszyto miejsce operowane do biodra dziewczynki, tak, iż skóra i ciało przylegały ściśle do siebie, co zezwoliło na powstanie wspólnej cyrkulacji krwi. Powstała w ten sposób sztuczna „siamska para” będzie przez 6 miesięcy musiała wytrwać w tym stanie. Lekarze liczą się z tym, że dopływ i obieg świeżej krwi, który będzie następstwem sztucznego złączenia obu organizmów, przyczyni się do uzdrowienia schorzących i zniszczonych przez oparzenie tkanek dziewczynki i sprowadzi zagojenie otwartych ran. Jeśli wynik tej oryginalnej operacji będzie pomyślny, po upływie 6 miesięcy sztuczni sjamscy zostaną poddani ponownej operacji, która przywróci im stan normalny.

Szkoła — olbrzym

W Nowym Jorku otwarto szkołę, która liczy 5000 uczniów i uczennic. Olbrzymi gmach szkoły i jej urządzenie uchodzą za ostatni wyraz techniki budowlanej w U. S. A. Szkoła posiada 96 sal wykładowych, czytelnię, laboratorium, warsztaty, cerownię, zakłady krawieckie itd. Poza tym w szkole znajduje się freblówka, ochronka dla małych dzieci i osobny oddział nauki gotowania i gospodarki domowej. Oczywiście, jak to jest przyjęte w U. S. A., do szkoły należą obszerne placę tenisowe, basen kąpielowy, hala gimnastyczna, placę do gry w piłkę. Szkoła posiada wszystkie możliwe działy nauczania, zarówno teoretyczne, jak i praktyczne.

WCIERAJCIE W SKÓRĘ ZABEZPIECZAJĄCY OD OPIERZCZYNIA I ZACZERWIENIENIA NADAJĄCY REKOM MIĘKKOŚĆ I BIAŁOŚĆ

lanem PRAKATOW PERFECTION

ng 1669

Prof. Wład. Roguski: „Królowa Jadwiga” — litografia — 33 × 41 cm — zł 10,—

Do Berlina 30/12 — 3/1
5 — 10/1 **85,—**
zł 85,—
(paszport, wiza, podróż)

FRANCOPOL Poznań, św. Marcina 58.
Tel. 41-04
ng 1970

Polska radiofonia szkolna

Radiofonia szkolna w Polsce rozwija się coraz bardziej. Przed dwoma laty, w marcu rozpoczęto nadawanie codziennych audycji porannych dla szkół, a przed rokiem wprowadzono również codzienne audycje południowe. Mimo tak stosunkowo krótkiego okresu rozwoju — nasza radiofonia szkolna zajmuje co do ilości czasu poświęconego audycjom dla szkół trzecie miejsce w Europie przed Austrią, Italią i Belgią.

Radiofonia szkolna jest środkiem pomocniczym w nauczaniu. Pod tym względem jednak radiofonie różnych państw nieco się różnią. Charakter czysto rozrywkowy ma radiofonia szkolna w Belgii, czysto dydaktyczny — w Austrii i w Anglii. Nasza radiofonia szkolna łączy oba te kierunki, nadając audycje o charakterze dydaktyczno-rozrywkowym, przy czym audycje poranne mają charakter raczej rozrywkowy. Audycje południowe raczej dydaktyczny, nawiązujący do oficjalnego programu nauczania.

O ile pod względem programu radiowego dla szkół zajmujemy korzystne miejsce w Europie — o tyle dużo jeszcze mamy do zrobienia jeśli chodzi o zaopatrzenie szkół powszechnych w odbiorniki radiowe. Około 20 pct szkół w Polsce posiada odbiorniki radiowe i może korzystać z nadawanych dwa razy dziennie audycji szkolnych. Procent ten musi być w najbliższym czasie powiększony. W tym celu Społeczny Komitet Radiofonizacji Kraju organizuje w grudniu miesiąc propagandy radiofonizacji szkół powszechnych. Każdy kto chce się przyczynić do zakupu odbiorników dla szkół powszechnych winien wpłacić odpowiednio choćby najdrobniejszą kwotę na konto PKO nr 16130.

Wyuczyła się koranu na pamięć

Mieszkanca Sofii, 12-letnia Mara Popoff, mahometanka, budzi ogólny podziw całego miasta, młoda dziewczyna umie bowiem na pamięć cały Koran. W ciągu trzech godzin potrafi ona wyrecytować wszystkie wersety księgi Islamu. Co najdziwniejsze jednak w tej całej historii, to to, iż Mara Popoff nie umie ani czytać, ani pisać Koranu zaś wyuczyła się słuchając recytacji. Lekarze, którzy badali dziewczynę, stwierdzili, że fenomenalna pamięć jej nie ogranicza się bynajmniej do Koranu, lecz obejmuje wszystko, co Mara kiedykolwiek usłyszy. Odczytywano np. w jej obecności listy w obcym języku, zupełnie nieznanym, i po trzech razach Mara recytowała słowo w słowo tekst, którego treści nie rozumiała. Towarzystwo Lekarskie wystarało się dla Mary Popoff o stypendium w celu umieszczenia jej w szkole.

W restauracji

— Panie starszy, spadło mi pod stół dwa złote. Jeśli je pan znajdzie, odda mi pan jutro. Jeśli nie, może pan je zatrzyma.

Wystawienie „Holendra Tulacza” w Operze poznańskiej przejdzie do jej historii jako jedna z pozycji najchlubniejszych. Przekroczyło ono najśmielsze oczekiwania. Dekoracje plastyczne p. Szpingiera, obsada ról, przygotowania chórów i batuta dra Latoszewskiego, słowem — wszystko złożyło się na całość imponującą i porwującą. Na zdjęciu naszym scena z I aktu po zjawieniu się Holendra (p. Maj).

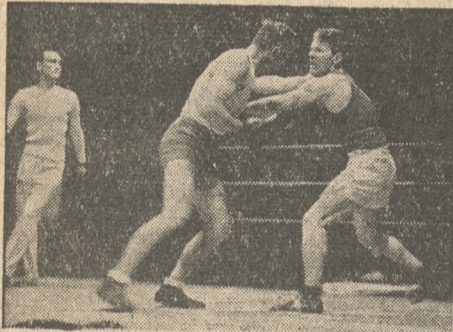
SPORT

Premiera irlandzka w Warszawie

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego“)

Warszawa, w grudniu

Gdyby przeciętnego obywatela Pol-
ski spytać co wie o Irlandii napewno
byłby nieco zakłopotany. Lecz przydu-
szony do muru, oświadczyłby skromnie,
że czytał o tej wyspie na zachód od
Anglii, że Irlandia jest republiką, że

W wadze ciężkiej w obu spotkaniach
skrzyżowali pięści Mac Mullan i Doroba.
Dwukrotnie wygrał Doroba (po lewej),
choć miał przeciwnika cięższego i wyższe-
go wzrostem.

słyszał o irlandzkim premierze de Va-
lera, że ta „zielona wyspa“ jest krajem
nizin, rzek i jezior, a jej mieszkańcy
prawymi chrześcijanami.

I oto z „zielonej wyspy“ zawitała do
Warszawy reprezentacja pięściarzy.
Przyjechali po przegranej z zespołem
Niemiec i Magdeburga. Spędzili w na-
szej stolicy kilka dni, podczas których
nie tylko rozegrali dwa spotkania z
dwoma różnymi reprezentacjami War-
szawy, ale z wielkim zainteresowaniem
zwiedzali stolicę Polski. Bo przecież nie
potrzebujemy ukrywać, że podobnie,
jak dla nas Irlandia stanowi dużą
„egzotykę“, tak dla Irlandczyków Pol-
ska jest krajem mało znanym. Zwiedzali
nie tylko miasto, ale jego zabytki.
Byli więc na Zamku, w muzeach i w
wielu kościołach, gdzie modlili się żarliwie.

Zachowaniem podbili serca mie-
szkańców Warszawy. Spokojni, dobrze
ułożeni, a przede wszystkim stuprocen-
towi sportowcy w każdym calu. Udo-
wodnili to zwłaszcza w obu spotka-
niach na ringu. Widzowie, którzy na
oba mecze przybyli do sali Cyrku, mie-
li naprawdę wielkie zadowolenie. Ze-
spół irlandzki podobał się ogólnie i za-
wsze będzie miłe wspomniany. Wszak
trzeba umieć nie tylko wygrywać z u-
śmiechem, ale z tym samym uśmie-
chem opuścić ring jako pokonany, ma-
jąc zadowolenie z odbytej walki, w któ-
rej uległo się przeciwnikowi albo lep-
szemu, albo bardziej szczęśliwemu.

Szkoda, że zespół Irlandii nie zawi-
tał do innych miast, a zwłaszcza do
Poznania. Na pewno zebrałby sporo

serdecznych oklasków i słów uznania.
Przed wszystkim dlatego, że stylem
walki przypomina w dużym stopniu
„dawnie dobre czasy“ poznańskiego pię-
ściarstwa, kiedy to styl i klasa były
właściwymi walorami, natomiast wzaj-
emne obijanie się z nogami „wmuro-
wanymi“ w deski ringu spotykało się
ze słusznymi gwizdami.

Taki Conolly (waga musza), czy
Doyle (waga kogucia) poruszali się mię-
dzy sznurami niby żywe srebro. Zaskakiwali przeciwnika nagłymi ataka-
mi, popartymi ciosami z obu rąk i to w
cały korpus. Albo Sanders w wadze
piórkowej. Spokojny, skupiony, wyko-
rzystujący błyskawicznie każdy błąd
przeciwnika. Wszystko klasa. Całą
jednak ósemkę przerastał o wiele
punktów świetny wprost Clancy w pół-
średniej. Przypomniła się „poznańska
szkoła baletowa“. Szedł, jak baletnica,
na paluszkach, myślił ciałem, atakował
tylko w korzystnych momentach i
„czarował“ przeciwnika. To był bokser
z myślą. Wagi cięższe odbiegały już
od klasy, choć zarówno Hoffey, Hearn
i Mac Mullan dobrze wiedzą, jak sobie
poradzić nawet z klasowym zawodni-
kiem.

Nasuwa się pytanie, dlaczego tak
doskonale zespół przegrał jedno spotka-
nie, drugie zaś tylko remisował.
Otóż szczęście było po stronie zespołu
warszawskich. Irlandia jest zespołem,
który z doborową reprezentacją Polski
może zawsze przegrać, aż 16:0. Ale
spotkanie takie byłoby na pewno jed-

nym z najważniejszych dla naszych
pięściarzy, a dla widzów jednym z naj-
ciekawszych, wygrane przypadłyby
naszym zawodnikom najwyżej z różni-
cą punktu. Irlandia jest zespołem,
który winien walczyć bez podawania
cyfrowego wyniku, a tylko według op-
tycznej oceny spotkania.

Chociaż wyniki warszawskie dają
nam duże zadowolenie, jednak na pew-
no bardziej bylibyśmy radzi, gdyby w
naszej armii pięściarskiej tkwiła taka
kultura sportowa, taki styl i technika.
Był to boks oparty na najlepszych wzor-
ach angielskich, w wielu momentach
przypominający poziom pięściarstwa
zawodowego, ale tego dobrego, czysto
sportowego, pozbawionego zakulisow-
ych „machlojek“.

Sukcesy obu zespołów stolicy
niewątpliwie cieszyłyby wszystkich
bez zastrzeżeń, gdyby nie fakt, iż w ze-
spole pierwszym znalazł się zawodnik
żydowski, w zespole drugim zaś było aż
trzech Żydów, czyli na 16 zawodników
czterech Żydów. Byli na pewno do za-
stąpienia przez zawodników Polaków.
Ale to jest już publiczną tajemnicą w
Warszawie, że w reprezentacji musi
być choćby jeden żydek, bo... bo kasa
mogłaby nie dopisać! Smutne, lecz
prawdziwe!

Może jednak dojdzie do tego, że gdy
będzie Żyd w zespole, zabraknie na wi-
downi Polaków. Może to dopiero skłoni
władze pięściarskie do głębszego za-
stanowienia i przygotowania w czas
odpowiednich reprezentantów Polaków.

Reprezentacja pięściarska Irlandii, która rozegrała dwa spotkania w Warszawie.
Stoją od lewej (od wagi ciężkiej): Mac Mullan, Hearn, Goffey, Clancy, Smith, San-
ders, Doyle i Conolly. (Fot. J. Ryś).

Polska trzecia

w czwórmeczu gimnastycznym państw
słowiańskich

W Nowym Sadzie w Jugosławii rozegra-
ny został czwórmecz gimnastyczny państw
słowiańskich z udziałem reprezentacji
Polski, Jugosławii, Czechosłowacji i Buł-
garii.

Zawody otwarte zostały uroczyste w
obecności ministra wychowania fizyczne-
go Jugosławii Miletica i przedstawicieli
związków sokolich państw biorących u-
dział w zawodach.

Pierwsze miejsce i mistrzostwo państw
słowiańskich zdobyła Czechosłowacja, uzy-
skując 343 punkty.

Drugie miejsce zajęła Jugosławia —
327 punktów.

Na trzecim miejscu sklasyfikowała się
Polska z 303 punktami.

Czwartą z kolei była Bułgaria — 267
punktów.

Najlepsi z Polaków byli Szlosarek i
Kosman.

Paragraf aryjski u kolarzy

W niedzielę w lokalu bydgoskiego U-
rzędu W. F. odbyło się walne zebranie Po-
morskiego Okręgowego Związku Kolar-
skiego pod przewodnictwem kpt. Lauren-
towskiego, delegata Okr. Urzęd. W. F. z
Torunia.

Wśród najważniejszych spraw natury
ogólnej wymienić należy decyzję wpro-
wadzenia egzaminów kolarskich, bez których
władze nie powinny udzielać pozwoleń na
posiadanie rowerów, oraz projekt wpro-
wadzenia w Związku Kolarskim paragra-
fu aryjskiego. Dotychczas w centralnym
zarządzie w Warszawie znajdują się Żydzi
i nawet kierownikiem redakcji „Sportu
Kolarskiego“ jest Żyd.

Nowy zarząd okręgu pomorskiego zo-
stał zobowiązany poczynienia energicz-
nych kroków na terenie centrali w kierun-
ku odżyczenia życia związkowego i sku-
pienia wszystkich agend sportowych i wy-
dawniczych w rękach li tylko Polaków.

Automobilizm

Wycieczkę samochodową na fermę
srebrnych lisów do Pawłowic zorganizowa-
ła Komisja Sportowa Polskiego Touring
klubu w Poznaniu w ubiegłą niedzielę. W
wycieczce wzięło udział na 16 samochodach
około 60 osób, które oprowadził po naj-
większej hodowli srebrnych lisów w Pol-
sce, jej właściciel, inż. Landgraf, członek
Touring Klubu.

Dnia 20 grudnia 1937 r. zakończył swój pracowity żywot, opatrzony Sakramentami św., po ciężkich cierpieniach, mój najlepszy
mąż, nasz najtroskliwszy ojciec, teść, dziadek i wuj, ś. p.

Franciszek Rybak

właściciel ogrodnictwa

w 74 roku życia. Nabożeństwo żałobne z wigiliami odbędzie się w czwartek, 23 b. m., o godz. 9,30 w kościele św. Jana na
Komandorii, po czym nastąpi pogrzeb z kościoła na stary cmentarz św. Jana.

Poznań, ul. św. Jafiska, Lille, Gowarzewo.

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

dg 25 288/9

Dnia 20 grudnia 1937 r., zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami
św., po długich i ciężkich cierpieniach, nasza kochana matka, teściowa
i babcia, ś. p.

z Antoniewiczów

Anna Bładowska

przeżywszy lat 54. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 22. bm. o godz. 2
z domu żałoby w Suchymlesie. Msze św. odprawia się nazajutrz w kościele
parafialnym w Morasku, w Poznaniu w kościele św. Michała, 23. bm.
o godz. 6,30 i 27. bm. o godz. 8-ej.

W ciężkim smutku pogrążeni
dzieci, zięć i wnuki.

Suchylas, Poznań.

Zakład pogrzebowy St. Jaskiewicz. Poznań. Klasztorna 14. Tel. 35-86.

dg 25 285/5

Dnia 20 grudnia 1937 r. o godz. 23,30, rozstał się z tym światem, po dłu-
gich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najukochańszy
mąż, ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Józef Sikorski

Obrzęd pogrzebowy odbędzie się w czwartek, 23 grudnia o godz. 10 rano
z domu żałoby do kościoła w Ostrowie n/Gopłem, gdzie odbędzie się uroczystość
żałobna, po czym pogrzeb na cmentarz parafialny w Ostrowie n/Gopłem. Na
smutne te obrzędy zaprasza Krewnych i Przyjaciół

w imieniu ciężko stroskanej rodziny

żona.

dg 25 586

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Ostrowo n/Gopłem, Kruszwica, Inowrocław, Poznań, w grudniu 1937.

We wtorek, dnia 21 grudnia 1937 r., zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po dłuższej chorobie, mój najdroższy mąż, nasz kochany ojczym, ś. p.

Władysław Piotrowski

skarbnik miejski

w 53 roku życia. Ekspozycja zwłok i nabożeństwo żałobne odbędzie się w piątek, 24. bm., o godz. 9,30, po czym odprowadzenie zwłok na cmentarz do grobowca.

W nieutulonym smutku pogrążeni
żona, córka i syn.

Jarocin, w grudniu 1937 r.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

ng 2608

Dnia 20 grudnia 1937 r. o godz. 23, zasnął w Bogu, po kilkuletnich ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy brat, ś. p.

Bolesław Szulc-Rembowski

przeżywszy lat 64. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 23. 12. 37 o godz. 2 po poł. z kostnicy cmentarza parafialnego jeżyckiego. Msza św. żałobna najazutrz o godz. 9,30 w kościele paraf. św. Michała.

Pg 35 117

W ciężkim smutku pogrążeni

żona, bracia i rodzina.

Poznań, Katowice, Tzew.

Najstarszy Zakład Pogrzebowy P. Piasecki. Kłasztorna 14. tel. 27-69.

ś. p.

z Byszewskich

Julia Gleserowa

I voto Śnieżko-Błocka

zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., dnia 20-go grudnia 1937 r. przeżywszy lat 71. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 23. bm. o godz. 15-tej z kaplicy cmentarnej w Górczynie. Pg 35116-19,191

W ciężkim smutku pogrążeni

Poznań, 21. XII. 1937. **dzieci i rodzina.**

Zakł. Pogrz. Br. Nowak. Pl. Nowomiejski 10. tel. 10-46.

Dnia 19 grudnia 1937 r. o godz. 20, zmarł niespodziewanie, opatrzony Sakramentami św., mój drogi mąż, mój ukochany troskliwy ojciec, brat, teść, dziadek, zięć, szwagier i wuj, ś. p.

Wojciech Krawczyk

przeżywszy lat 36. Pogrzeb odbędzie się w środę, 22. bm. 22 grudnia o godz. 15,40 z kaplicy cmentarnej parafii Serca Jezusa i św. Floriana na Jeżycach. Msza św. żałobna odprawi się w czwartek, dnia 23. bm. o godz. 9 w kościele Serca Jezusa.

zg 28 480

W bolesnym smutku pogrążeni
żona, syn, synowa, wnuczka i krewni.

We wtorek, dnia 21 grudnia 1937 r., zasnęła w Bogu, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., nasza najlepsza nigdy niezapomniana matka, teściowa, babcia i ciotka, ś. p.

Stanisława Paczkowska

z domu Zajączek

przeżywszy lat 73. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 23. bm. o godz. 14 z domu żałoby w Żabikowie, ul. Fabryczna 1, o czym donosi

zg 28 482

w głębokim żalu pogrążona

rodzina.

Dnia 19 grudnia 1937 r. o godz. 0,30, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, nasz ukochany syn, brat, szwagier i wuj, ś. p.

Czesław Pawlaczyk

przeżywszy lat 36. Pogrzeb odbędzie się w środę, 22. bm. o godz. 3,15 z kaplicy cmentarnej w Górczynie na cmentarz parafii św. Marcina, o czym zawiadamia Krewnych i Znajomych

zg 28 479

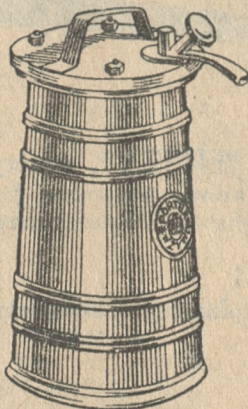
w ciężkim smutku pogrążona
matka i rodzina.

MASZYNISTKA

biuralistka z praktyką, znająca stenografię, potrzebna zaraz. Zgłoszenia wraz z życiorysem, odpisami świadectw i fotografią do „PAR”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod „51,16”. Pg 35 112-51,16

Piwa Żywieckie

w syfonach a 5 110ltr. dostarcza w dom na każde święta i uroczystości

Arcyks. Browar w Żywcu

Repr. J. Liedke

Poznań - Dąbrowskiego 28

telefon 74-78

ng 1954

Lampy Elektryczne

w wielkim wyborze wprost z wytwórni dg 26074

Skrzypczak - Poznań

św. Marcin 27 podwórze II p.

Wróciwszy

Prof. Dr. Stasiński, okulista

przyjm. od 4—5 osobiście za poprz. porozumieniem

Poza tym godz. przyjęć w lecznicy ocznej od 9,30 — 12

i 4 — 6,30. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 17.

H. Foerster

OPIEK DYPLOMOWANY

POZNAŃ, ul. Fr. Ratajczaka 35

poleca w wielkim wyborze

Okulary i Binokle

w modnym wykonaniu — fachowo dostosowane

LORNETKI POŁOWE

BAROMETRY

TERMOMETRY

DESZCZOMIERZE

WAGI ZBOŻOWE — (gęstości mierze)

ng 1851

KAŻDA CHOROBE WYLECZYŚ

JESLI REGULARNIE ZAJYWAĆ BĘDZIESZ

ZIOŁA DRO BREYERA

KTÓRE STOSUJE SIĘ

W NASTĘPUJĄCYCH CHOROBYCH

Nr. 1 — w kaszlu, astmie, rozedmie płuc	Cena 2,50
Nr. 2 — w reumatyzmie, artretyzmie, złej przemianie materii, nieczystości cery, chorobach skórnych	3,—
Nr. 3 — w chorobach żołądkowo-kiszczkowych, wątrobowych, żółtaczce	2,50
Nr. 4 — w chorobach nerwowych, bólu głowy, bezsenności, ogólnym wyczerpaniu	3,60
Nr. 6 — w niedokrwistości i ogólnym osłabieniu	4,20
Nr. 7 — w chorobach nerkowych i pęcherzowych	3,—
Nr. 9 — przeczyszczające w chronicznym zatwardzeniu i hemoroidach	1,50

Do nabycia w oryginalnym opakowaniu w aptekach, składach aptecznych i drogeriach lub w wytwórni

„POLHERBA”, KRAKÓW, Podgórze, Skr. Nr 48.

Zainteresowani otrzymują na żądanie darmo z wytwórni broszurę. ng 1355/6

WINA

szlachetne, gronowe, czyste wszelkiego rodzaju w wielkim wyborze po cenach bardzo przystępnych poleca

M. ROTNICKI

Poznań — Fr. Ratajczaka 36

Pg 34 923-49,98

Telefon 23-48 i 23-13

Cennik 1937/38 na życzenie

Tg 21 924

„4711” TOSCA

Podziw i utajone pragnienie Pani: „4711” Tosca - Woda Kolońska Perfumy - Puder.

Podarunek dla tych, których kochamy! Zawsze potądane i mile przyjmowane: „4711” Eau de Cologne oraz „4711” świąteczne kasetki podarunkowe.

Światowej sławy
Wytwórnia
Wód kolońskich

Tg 21 908

Suknie wieczorowe, balowe, płaszcze zimowe, futra kupuje się zawsze kozyścinie u fachowca dg 26579

Salon Mód S. Weżyk
pl. Wolności 11 (pod filarami)

Bielizna, Pończochy

Rękawiczki, Trykoty

damskie, męskie, dziecięce

najtaniej w firmie

„HAFTOPLIS”

Wrocławska 3, Telefon 28-10

Asygnaty „Kredyt”

ng 34 929-49,128

Na gwiazdkę!

FUTRA

LISY, SKORY

wszelkiego rodzaju, wielki wybór, najnowsze modele, ceny niskie

dogodne warunki spłaty

dg 24 867 tylko u

Jana Willmana

Poznań, Plac Wolności 7

podwórze I. piętro tel. 4837

Przedstawiciela -

podróżującego

na opony rowerowe na rejon poznańsko-pomorski dobrej reprezentacji z fachowymi kwalifikacjami poszukujemy, zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego pod zg 28 478

Co?

APARAT

Jaki?

Fotograficzny

Po co?

na **GWIAZDKĘ**

A gdzie?

u **Foto-Gregera**

Poznań, ul. 27 Grudnia 18

Pg 55 010 50,12

Na gwiazdke

dla pani:
suknie garsonki „JERSEY“, swetry i pulowery włóczkowe, wytworna jedwabna bielizna, rękawiczki i pończochy

dla dziecka:
sukienki, ubranka, płaszczki, komplety ślizgawkowe Pg 39 843-48,112

S. Kaczmarek
UL. 27 GRUDNIA 10

Towar tylko doborowy
Ceny umiarkowane
Asygnaty „Kredyt“

W. KRUK Jubiler SZTUCCE SREBRNE i PLATEROWANE

Poznań, ul. 27 Grudnia nr 6
zał. 1840 r. polecą Ng 1120

1830 HERBATNIKI
BABKI TORTY

J. P. BEELY & Co

Pl. Nowomiejski 1
PIERNIKI
CZEKOLADKI
CIASTKA

Lokal odnowiony i dobrze ogrzany
Wielki wybór w czasopiśmie — 1937

dziękuję za komplement!

to PUDER
FORVIL
5 FLEURS
wpływa tak
upiększająco
na moją cerę.

IDEALNIE PRZYLEGA
JEDYNIENIE NIESZKODLIWY
BOGACTWO ODCIENI

ng 08 19

Szukasz praktyczny prezent gwiazdkowy!

Wstęp do F-y **DOM SPORTOWY** - św. Marcina 33

Polecamy: *Lywy, Saneczki, Narty, Ubior, Swetry, Szale, Niedźwiadki dla Dzieci, Kozuski Zakopiańskie i Obuwie Sportowe*

DO DNIA 24 b. m. UDZIELAMY 10% RABATU GWIAZDKOWEGO!

Ng 1163

Nie czekaj Gwiazdora
Idź dziś do Kastora
i zakup gramofon

na święta
Ogromny wybór. Niskie ceny.
Fachowa obsługa.
Warsztaty naprawy

KASTOR

Poznań, św. Marcin 55

BOLE reumatyczne i artretyczne
NAJWIECEJ DOKUCZAJĄ PODCZAS ZIMNA I NIEPOGODY
MASC PRZECIW-REUMATYCZNA
PEŁN PRZECIWREUMATYCZNY DO KAPIELI, OSMOGEN KOJA TE BOLE

Tę 21 923

Poszukuję LOKALU

nadającego się na mniejszą

restaurację lub kawiarnię

względnie obejmę gotowe tego rodzaju przedsiębiorstwo w centrum miasta, najchętniej z mieszkaniem. Oferty z ceną i warunkami do Kuriera Poznańskiego pod zg 28 481

„Tani Ul“

św. Marcin 54

Wyszynki i butelkownia
sprzedaż wódek, koniaków, likierów, win krajowych i zagranicznych
Wina z beczki

Kto szuka podarku gwiazdkowego Niech spieszy do Kałamajskiego

Najtaniej: Pończochy, Trykoty, Bielizna, Gorsety, Szale, Rękawiczki, Zemperki, Berety, Torebki, Chustki do nosa, Krawaty, Szelki, Robótka i inne podarki gwiazdkowe.

Ng 34872-4924

PRAKTYCZNE PODARKI

dla Domu, Gospodarstwa
FARTUSZKI, CZAPKI, RYŻKI, PŁASZCZE, KITLE, BLUZY i t. p.

kupuje się najlepiej w firmie

B. HILDEBRANDT

Ng 1118 Poznań, Stary Rynek 73/74

WINA KRAJOWE i MIODY
J. WAWRZYNIAKA POZNAŃ
PIJĄ ZNAWCY

zg 28 483

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10.45.

1. DOMY-PARCELE

Wille
trzymieszkańcowa kupie natychmiast, wpłace 35 000.— Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 61 287

Kamienica
wielkie podwórce, składnice, dochód 11 500.— cena 75 000, wpłaty 50 000.— Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 61 286

Parcele
Opalenicka 24 (okolica Ostrobraga) sprzedaż Gruszczyński, Aleje Marcinkowskiego 17 a. zdg 61 358

Kamienicę
w Poznaniu przy tramwaju — dwupiętrowa oficyna, wjazd, całość 1 083 m², dochód 3 740 złotych czynsz nie wykorzystany, korzystnie przy wpłacie 25 000.— zł z powodu wyjazdu spieszenie sprzedaż Nowak, Poznań, Marszałka Focha 15, Pawilon, zdg 60 627

Dom
spieszenie amortyzacja. Oferty Kurier Poznański zdg 61 324

Parcela
(1 673 m²) przy ul. Libelta 7 na sprzedaż. Oferty do Kuriera Poznańskiego ng 2613

2. PIENIĄDZ

10 — 20 000 zł

poszukuje pożyczki na gospodarstwo bardzo rentowne za wysokim oprocentowaniem i pewnym zabezpieczeniem hipotecznym złoty w złocie oraz równowartości żyta na krótki czas. Posiadłość jest nieomal bez długu i przedstawia wartość 150 000.— zł. — Spieszenie zgłoszenia upraszam Kurier Poznański zdg 61 245

1 000.—

wspólnika (czke) do drogerii. — Oferty Kurier Poznański zdg 61 360

Mam
40 000.— proszę korzystne propozycje. Oferty Kurier Poznański zdg 60 392

Wspólnik
(wspólniczką) gotówka 10 000.— współpraca, dobry interes. Oferty Kurier Poznański zdg 61 463

Wspólnika
przyjme z gotówką do 4 000 zł, do założenia interesu bezkonkurencyjnego, posiadam własne ubikacje z powodu braku czasu oddam całkowite kierownictwo. Zgłoszenia Ekspozytura Kurier Poznański, Gdynia, n. 1 613

1 600.—
spieszenie miesięcznie 200 zł. — Oferty Kurier Pozn. zdg 61 508

4. OSOBISTE

U
Sobczyńskiego Ratajczaka dwa wielki wybór potraw każdy klient zna. zdg 59 173/4

Masz wątpliwość
jak przeprowadzić kampanię ogłoszeniową, skorzystaj z pomocy Wydziału Propagandy Kuriera Poznańskiego zdg 45 884

Edwarda Polcyna
za nieuzasadnione ostrzeżenia — przed sprzedażą nieruchomości. Strzałowa 2, oddaje prokuratorowi. Właścicielka, Anna Krystkowska. zdg 61 282

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Krynica
komfortowy pensjonat „Małopolanka”, otwarty zaprasza miłych gości. Muzyńska. zdg 58 795

Muszyna
Pensjonat Wołodajowska. Idealny pobyt. Tereny narciarskie — kuchnia smaczna. ceny b. przystępne. Dom nowy. zdg 61 349

Krynica
lüksowy chrześcijański pensjonat
Liliana
otwarty cały rok, tel. 127, pod zarządem właścicielki Inż. Szymanowskiej. zdg 61 163

7. SPRZEDAŻE

Piękne marmurowe podarki gwiazdkowe
„Carrara” Przemysłowa 27, telefon 60-49.

Wystawa.
św. Marcin 79. zdg 60 205

Praktyczne gwiazdkowe
upominki, okazynie „Lamus”, Strzelecka. Pg 34 582-48,82

Ibacha
fortepian salon Ludwika XVI — złoty — Empire mahonijowy — wielkim wyborze poleca Drogeria Sanitas, Feliks Hybsz, ul. Złota Ryba, Poznań, Wodna 22. zdg 60 471

Przepiękny
serwis do kawy srebrny duży okazynie. „Lamus”, Strzelecka 1. Pg 35 084-50,160

Wózki
laczynne, rowerki, zabawki najtaniej wybór. Trąbczyńska, Piarczackiego 11, podwórze. zdg 60 978

Niekapiące
świeczki, ozdoby choinkowe tylko w Drogerii Sanitas. — Feliks Hybsz, 3 Maja 6. Pg 35 079-50,163

Na
wigilie żywe karpie i liny hodowli Uniwersytetu Pozn. poleca Złota Ryba, Poznań, Wodna 22. zdg 60 471

Podarki
gwiazdkowe, kasety, perfumy w wielkim wyborze poleca Drogeria Sanitas, Feliks Hybsz, ul. 3 Maja 6. Pg 35 081-50,164

Rehpintcher
pies — czysty — rasy. Staszica
8 w czasie 1-2. Łukaszczyńska.
zdg 61 198

Kilka
używanych
pianin
krzyżowych sprzedają korzystnie
Centralny Magazyn Pianin. Po-
znań. Pierackiego 11. Ng 1 169

Jadalnia
dębowa tania. Grunwaldzka 33,
m. 3. zdg 61 068

Radioaparaty
Telefunken i inne tania okazyj-
nie, wygodne spłaty. Garnarska
3, podwórze. zdg 59 681

Meble kuchenne
wprost wytwórni najkorzystniej
Płaskowa 3, Koniecki.
zdg 60 431

Artykuły
techniczno-kreślarskie
papieru rysunkowe, kalki, szab-
lony rysownicze, trójkąty itd.
Tel. 25-61, ul. Nowa 5.
Aleksander Thomas
Pg 34 322-45-33

Salon Sztuki
oryginały pierwszorzędnych arty-
stów-malarzy. Oprawa obrazów
Aleksander Thomas
Tel. 25-61, ul. Nowa 5.
Pg 34 321-45-31

Maszyny
do pisania no-
we i używane z
gwarancją. —
Skóra i S-ka,
Poznań — Aleje
Marcinkowskie-
go 23. ng 51 031

Fabryka mebli
poleca meble wszelkiego rodzaju.
Józef Matuszewski. Wrocławka
19. dg 25 076

Serwis 5,75
kawowy, 6 osób ozdobny fajans
Stućiec 22,75
24 części chrom nierdzewne —
sprzedaje tylko Marian Lesiński

Hurt.
Szkła, Porcelany, Wroniecka 92
dg 25 552

Restauracje
jadłodajnie sprzedam 1 500 zł. —
Adres Kurier Pozn. zdg 61 276

Najstarsza hodowla
kanarków harseni
J. Szufa, Poznań, ul. Marii Mag-
daleny 1 poleca pilnie i doborowe
spiewaki. Wyszuka o każdej por-
ze roku za pobraniem pocztow-
ym z gwarancją doświadczenia
w wychowaniu kanarków za nadesła-
niem 1 zł 50 gr w znaczkach
pocztowych. zdg 60 166

Magiel
wagę kupie, podać cenę. Oferty
Kurier Poznański zdg 61 284

Pianino
marki Irmiler sprzedam. Polna
13, m. 21. zdg 60 971

Bęben
koncertowy z masy perłowej. Oferty
Kurier Pozn. zdg 61 344

Skład maki
bardzo ruchliwym punkcie Pozna-
nia, dobrze prosperujący
sprzedam. Zgłoszenia Kurier Poz-
nański zdg 61 319

Tapczany
leżanki najtaniej św.
Marcin 74
zdg 61 314

Radio
baterijne 4 lampowe. Górna Wil-
da 26, m. 6. zdg 61 312

Kolonialke
zaprowadzona mieszkaniami. —
Adres Kurier Poznański
zdg 61 307

Łóżeczko
białe 1,70 długie z materacem.
Górna Wilda 96 — 36.
zdg 61 300

Patefon
płyty i gitare sprzedam. Łodowa
41 a, m. 1. zdg 61 297

Kryształ
nabyty za kilka groszy w firmie
Dom okazynego kupna,
Jezuicka 10 (Świętosławska) —
Asygnaty Kredyt. Pg 35 108-51,6

Modne
Kapelusze
Koszule
Krawaty
tania. M. Paszek
Poznań. Wrocław-
zdg 61 408

Garnitur
kreci kolnierz i zarekawek w do-
brym stanie sprzedam. Strona 23,
m. 3, od 12-1. zdg 61 322

Prostownik
zmienny stan sprzedam. Szama-
rzewskiego 58 — 5, od godz. 6-jej.
zdg 61 399

Skład cukierków
owoców górnej części Poznania
sprzedam. Oferty Kurier Pozn.
zdg 61 400

Drogeria
zaprowadzona w dobrym punk-
cie na sprzedaż. Oferty Kurier
Poznański zdg 61 401

Towary krótkie
zaprowadzone od lat, skład to-
warem tania, powody rodzinne,
pośrednicy wykluczeni. Wielkie
Garbary 36. zdg 61 383

Przed kupnem

Mebli
używanych — nowych przekonaj
się jak wielki jest wybór, jak o-
kazyjnie nabyć można przy Je-
zuickiej 19 (Świętosławska).

Dom okazynego kupna
Asygnaty Kredyt. Pg 35 109-51,7

Radio
zmienny okazynie pewnym. ra-
ty. Piłwiejska 5, m. 5.
zdg 61 377

Skład obuwia
przyległym dwupokojowym mie-
szkaniem, czeszcio towarem —
sprzedam. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 61 461

Nasz znany

Plakatowy Rozkład Jazdy Kolejowej

na sezon zimowy 1937/38

(obowiązujący od 15 grudnia rb.)

zawierający spis wszystkich pociągów odchodzących i przychodzących do Poznania, tak mile przyjmowany od szeregu lat przez hotele, restauracje, kawiarnie, cukiernie, zakłady fryzjerskie oraz wszelkiego rodzaju biura i sklepy w Poznaniu, ukazał się w nowym wydaniu, wykonany pięknym czytelnym drukiem trójbarwnym.

Oddajemy go za zwrotem kosztów własnych w wysokości

10 groszy za egzemplarz

w administracji naszej przy św. Marcynie 70.

Sprzedam

skład obuwia, galanteria, przyle-
głe mieszkanie. Oferty Kurier
Poznański zdg 61 458

Przystępnie

kilkanaście obrazów. Mielżyńskie-
go 26 — 10. zdg 61 464

Pianina, fisharmonie

od 400.— zł poleca Magazyn For-
tepianów. Marcina 22, podwórze.
zdg 61 466

Skład

owoców, cukierków dobrym punk-
cie śródmieściu, zapewniona eg-
zystencja korzystnie. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 61 414

Pięciopokojowe

słoneczne odnowione i centralne
ogrzewanie. św. Józefa 5.
zdg 61 203

4 pokoje

przynależnościami, 4 piętrowe, sło-
neczne od stycznia lub lutego —
wynajme 90 miesięcznie. Grun-
waldzka 15. zdg 61 285

Komfortowe

trypokojowe. Aleja Wielkopo-
lska 39. zdg 61 338

Dwupokojowe

pełnokomfortowe odnowione. —
Kata, zaka 50. „Be-Em-Es”.
Grudnia 19 zdg 61 372

Jedno

dwuosobowy, niekrepujący. —
Wielkie Garbary 3, m. 8.
zdg 61 258

Komfortowy

Kochanowskiego 3 — 16.
zdg 61 346

Niekrepujący

względnie próżny. Polna 21, m. 4
zdg 61 251

Śniadeckich

18 — 9. zdg 61 249

Wolne

Długa 12 — 9. zdg 61 320

Niekrepujące

dziennie płatne. Młyńska 3 — 11
zdg 61 343

2

pokoje kuchnia, łazienka umeb-
lowane — bez, elektryczność 40.—
wysoki parter, Czesława 10 — 4,
godz. 13—15, 20—22. zdg 61 369

Piekary

20/21 — 5. zdg 61 368

Pokój

bez pościeli panu na stanowisku.
Piekary 25 — 8. zdg 61 367

Szymańskiego

2 — 6. zdg 61 357

Przyjeżdżnym

niekrepujący. Matejki 45 — 6.
zdg 61 323

Willa

Swarzędzu 3 pokoje zupełnie nie-
krepujące, centralne, elektrycz-
ność. Oferty Kurier Poznański
zdg 61 351

Jeden-

dwuosobowy. Piłwiejska 1, m. 12.
zdg 61 388

Dwuosobowy

Orzeszkowej 5. zdg 61 478

Frontowy

nowo umebl. panu na stanowisku
wynajme. Przecznicza 4, m. 5.
zdg 61 442

Ratajczaka

11a — 70. zdg 61 489

Bukowska

9 — 4. zdg 61 519

Półwiejska

2 — 6 (utrzymaniem), także przy-
jeżdżnym. zdg 61 516

Przyjeżdżnym

Plac Kolegiacki 5 — 3 (dzwonek)
zdg 61 515

16. SZUKA POKOJU

Pokoju
10 zł starsza pani. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 61 281

Rekonwalescent

szuka pokoju słonecznego, par-
ter, piętrowy, kulturalnym domu.
Oferty Kurier Pozn. zdg 61 280

Pani

niekrepującego, śródmieście, cena
od zaraz. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 61 310

Pokoju

samotny starszy pan pewny płat-
nik. Oferty Kurier Poznański
zdg 61 305

Niekrepującego

dla pana z wygodami, centrum
i pr. Oferty Kurier Poznański
zdg 61 257

Niekrepującego

centrum od zaraz. Oferty Kurier
Poznański zdg 61 325

Urzędnicza

pokoju centrum 1 stycznia. —
Oferty podaniem ceny. Kurier
Poznański zdg 61 394

Frontowego

klatki, śródmieściu, telefonem,
biurkiem, tapczaniem, pościela za-
raz szuka redaktorka. Zgłoszenia
telefon 28-36. zdg 61 434

2

pokoje, kuchnia, łazienka, umeb-
lowane — bez, elektryczność 40
wysoki parter, Czesława 10 — 4,
godz. 13—15, 20—22. zdg 61 370

8

pokój I piętro, centr. ogrzewanie
ul. Jasna 11, od 1. 1. 38, do wy-
najęcia. Zgłoszenia do ekspedy-
cji Kuriera Pozn. zdg 61 496

3

pokoje kuchnia służbowy, łazienka
miesięcznie 80.— gwarancja
Wyspiańskiego 15, gospodarz.
zdg 61 499

Pokój

kuchnia, słoneczne odnowione. —
pewnemu, rok naprzód. Wyb-
ickiego 3. zdg 61 503

Pokój

kuchnia od gospodarza. Osiedle
Warszawskie ul. Konińska 21.
zdg 61 510

13. SZUKA MIESEK.

Jednego pokoju
z kuchnią
lub portierstwa poszukuje od
1 stycznia, porządna, uczciwa ro-
dzina, zapłace komorne naprzód.
Zgłoszenia z podaniem warun-
ków do Kuriera Poznańskiego
zdg 61 256

Urzednik

etatowy poszukuje od 1. 1. 38,
dwóch pokoi kuchni wprost od
gospodarza. Oferty Kurier Pozn.
zdg 61 315

2

do 3 pokoi wprost właściciela,
pewien płatnik, zapłaci z góry,
dzielnica Łazarz. Oferty Kurier
Poznański zdg 61 352-3

15. POKOJE UMEBL.

Słowackiego
36, m. 8, komfortowy, słoneczny,
solidnemu, urzędnikowi.
zdg 61 272

Gramofon

szafkowy elegancki sprzedam. —
Wielka 11 — 8. zdg 61 411

Futro

meskie eleganckie piżmowce, kol-
nierzy wydra czarna korzystnie,
Cieszkowskiego 6 — 7. zdg 61 421

Drogeria

tanio do sprzedania powodu sto-
sunków rodzinnych, dobra egzy-
stencja dla początkującego. Oferty
Kurier Poznański ng 2614

Maszyna

wpuszczana nowa. Szyperska 3,
m. 3. zdg 61 441

Skład

tytoniowy, centrum Poznania —
sprzedam zaraz tania. Oferty
Kurier Poznański zdg 61 443

Lampy

elektryczne stylowe najtaniej z
wytwórni. Masztalarska 7.
zdg 61 423

Konia

na biegach sprzedam. Adres
Kurier Poznański zdg 61 495

Wózek

brazowy dziecięcy. Chelmońskiego
5 — 1. zdg 61 500

10. MAJĄTKI

Resztówkę
400 mórg sprzedam zamiennie na
dom, przyjme również większą
hipotekę, także moratoryjna. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 61 496

11. KUPNA

Srebro
złoto, wszelkie starożytności ku-
puje „Lamus”. Strzelecka.
Pg 34 580-48-85

Kolczyki

butony oraz kolczyki turkusiki
kupie. Zgłoszenia Kurier Poznań-
ski zdg 61 252

Maszynę

do pisania walizkowa kupie. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 61 243

Parę koni

dobrych średnich kupie natych-
miast. JCG. Plac Wolności 11,
telefon 51-58. zdg 61 299

Fortepian

krótki dobrej marki kupie. Oferty
z podaniem ceny Kurier Pozn.
zdg 61 470

Poszukuję używanej w dobrym
stanie
wagi automatycznej
zbożowej
wyrzut 20 gr. Oferty Kurier Poz-
nański dg 25 584

Tokarnie

do metalu używana zaraz kupie.
Wały Zygmunta Augusta 3, m. 6
zdg 61 451

Wannę

gazowy. Zgłoszenia Rapp. Pod-
górny. Zgłoszenia Rapp. Pod-
górna 6. zdg 61 497

Zajace

wszelki wyborowy drób, świeże
jajka kupuje skład delikatesów.
Podgórna 10, telefon 18-70.
zdg 61 505

12. DO WYNAJĘCIA

3 pokoje
z kuchnią, łazienką, śródmieście
72.— zł miesięcznie. Wiadomość:
administrator, Szwajcarska 12 a,
m. 8. zdg 61 210

Czteropokojowe

Niegolewskich 7. Pg 35 019-59,162

Skład nabiału

centrum tania sprzedam. Oferty
Kurier Poznański zdg 61 378

Lalkę

dużą luksusową. Sew. Mielżyń-
skiego 29, m. 9. zdg 61 385

Sprzedam

stolik dziecięcy, łyżwy, taboret,
skrzypce, gramofon. Al. Wielko-
polska 7. zdg 61 387

Sprzedam

okazyjnie serwis kawy, komoda,
Spokojna 24 a, m. 20. zdg 61 389

Korzystne zakupy
gwiazdkowe.
Nowości na zime
poleca
STEFAN
HAHN
Aleje Marcinko-
wskiego 17a.
Pg 35 111-51-18

Mikroskop

(trychinoskop) tania sprzedam.
Skoroszewki, Aleksander Buk.
pow. Nowy Tomysl. zdg 61 520

Skład papieru

galanterii, śródmieście tania. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 61 509

Zabawka

parowa modelama. Szkolna 7/8,
m. 8. zdg 61 504

Mufka

karakułowa, czarna, popielata —
oraz piżmowce okazynie. Gli-
szczyńska, Masztalarska 7.
zdg 61 506

Przedsiębiorstwo

handlowe z urzędzeniem ma-
szyn do kaszy jęczmiennej, per-
łowej, tatarskiej, maki razowej
sprzedam. Właściciel Poznań,
telefon 37-29 lub oferty Kurier
Poznański zdg 61 507

Plaszcz

damskie — futra —
mundurki gimnazjalne
przodują, elegancja, ce-
nami najniższymi

wprost

tylko z
fabryki
Wildowa - Syn
Wodna 1,
Specjalny dział miarow-
y. Asygnaty Kredy-
towe. ng 50 892-3

Meble

Ogłoszenia do wydania świątecznego „Kuriera Poznańskiego” przyjmujemy do czwartku, 23 bm., godz. 18,30, a ogłoszenia pilne (żałobne itd.), wyłącznie do wydania na miasto Poznań, do piątku, 24 bm., godz. 11-tej.

24. NAUKA

Kursy

Sawickiego
dypł. W. S. H. Kantaka 4. telefon 49-68. Nowy Kurs 3 stycznia dg 25 431

Mikołajczak
zaprasza znajomych drugie święto „Pałac Działalności”. Obcym wstęp wzbroniony.
Pg 35 060-59.167

Kursy
książkowiści, stenografii pisanie maszyną od 1 stycznia. Kromczyńska, Ogrodowa 16, m. 5.
zdg 61 398

25. MUZYKA

Skrzypek
potrzebny. Oferty Kurier Poznański zdg 61 152

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Dziewczyna
uczciwa, czysta, szuka posługi domowej zaraz lub od 1. 1. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 61 247

Przystojna
inteligentna panna lat 28, w krytycznym położeniu poszukuje posady, poprowadzi gospodarstwo domowe samotnej osobie, umie gotować, szyc, prasować itp. Łaskawe oferty proszę kierować Kurier Poznański zdg 61 311

Paniątka
lat 21, solidna od 1. 38, szuka zajęcia do dzieci szyciem, cokolwiek gotowaniem lub przy pomocy służącej do reki starszej osobie. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 61 342

Gospodyni - kucharka
poszukuje posady od 1. z dobrym gotowaniem, dobre świadectwa. Oferty Kurier Poznański zdg 61 425

b) Inni

Książkowie - bilansista
rutynowany przyjmie posadę od zaraz, poleca się również godzinowo. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 61 298

Saksofonista
klarnecista pierwszorzędny poszukuje posady od 1. Oferty Kurier Poznański zdg 61 337

Poszukuje
pracy, obojętnie jakiej, pracowity sumienny, lat 24. Oferty Orodownik, Poznań zdg 61 274

Fryzjer
dobra siła szuka posady od 1. 1. utrzymaniem. Zgłoszenia podaniem warunków Agentura Orodownika, Zduny. n 2612

Ogrodnik
kawaler doświadczony dzielny w swym zawodzie z dobrymi poleceniami poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 60 181

TEATRY

Poznań, wtorek, 21. 12.
TEATR POLSKI: Wtorek, 21. 12. godz. 20: „Jan”.
Środa, 22. 12. godz. 20: „Damy i huzary”.
TEATR WIELKI: Wtorek, 21. 12. „Domek trzech dziewcząt”, cenny popularny.
Środa 22. 12. Holender tułacz”.

KINA

Poznań, wtorek, 21. 12.
APOLLO: „Zabronione szczęście”.
CORSO: „General Sutter”.
GLORIA: „Dziś mi twe serce”.
GWIAZDA: „Znachor”.
METROPOLIS: „Niewidzialne małżeństwo”.
OSWIATOWE T. C. L.: „Brodway Bill”.
RENAISSANCE: „Ostatnia noc skazańca”.
SLONCE: „Trójka hultajska”.
SFINKS: „Zakochane kobiety”.
SWIT: „Tarzan i zielona bogini”.
TECZA-Lazarz: „Rose-Marie”.
TECZA-Wilda: „Napiętnowana”.
WILSONA: „Miasto Anatol”.

Dziewcze
lat 17 z dobrej rodziny, dam wyczyć u dobrej krawcowej. Strzelecka 7, skład warzywa.
zdg 61 028

Bufetowa
rutynowana przyjmie posadę z obsługą gości, też na rachunek. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 61 271

Kelner
trzeźwy, rzetelny, dobrze polecony poszukuje za kaucją 100-200 zł gotówki posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurier Poznański zdg 61 259

Czeladnik
piekarski poszukuje posady, wynagrodzenie skromne. Oferty Kurier Poznański zdg 61 318

Szofer
kaucji 1000,— szuka posady inkasenta. Oferty Kurier Poznański zdg 61 309

Szofer ogrodnik
kawaler z praktyką szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 61 308

Krawcowa
poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 61 329

Magistra farm.
2 letnia praktyka poszukuje posady w Poznaniu ewtl. półdniówki. Oferty Kurier Pozn. zdg 60 453

Stolarz
meblowy polier poszukuje pracy. Oferty Kurier Poznański zdg 61 430

Mam
lat 24, wzrost średni, dobrym strzel, zdolny do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 61 433

Młody zbożowiec - buchalter
z 4-letnią praktyką z powodu przerwy przyjmie rolę praktykanta. Oferty Kurier Poznański zdg 61 514

Urządnik gospodarczy
lat 27, kilkoletnia praktyka, szkoła rolnicza, dobre polecenia przyjmie posadę młodszego urzędnika lub pisarza gosp. Łaskawe oferty proszę do Kuriera Poznańskiego zdg 61 513

Inżynier - rolnik
syn długoletniego administratora, z kilkoletnią praktyką w majątkach przemysłowo - hodowlanych, szuka posady tylko w majątku od stycznia lub później. — Oferty Kurier Poznański zdg 59 646

Poszukuje od 1. 4. 38. posady
rządcy - administratora Mam 11 lat praktyki. W obecnej posiadzie 7 rok. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 25 571

Ekspedientka
branży cukierniczej biegnie w ekspedycji szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 61 035

Sekretarka
młodsza, biegle pisząca na maszynie, znająca dokładnie wszelką książkowość i zestawiania bilansów. 6 lat praktyki adwokackiej poszukuje od zaraz posady. Oferty Kurier Poznański zdg 61 194

Urządnik podwórzowy
kasjer, lat 36, energiczny i zamierzony hodowca inwentarza. — szuka posady za skromnym wynagrodzeniem. Bukowski, Kolo-dziejewo, pow. Mogiła. zdg 61 162

Emeryt
wojskowy samotny bezwzględnie uczciwy, godnej prezencji szuka pełnomocnictwa inkasenta uprawiającego wiadomość prosi Wolkowskiego, 3, Zdrojewski. zdg 61 018

Kelner
trzeźwy, rzetelny, młody poszukuje za kaucją posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurier Poznański zdg 60 812

Bielżniarka
pierwszorzędna szyć poza domem, domu szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 60 545

1000,—
gotówki mam poszukuje za gościa, lub innej pracy. Oferty Kurier Pozn. zdg 60 721

Ekspedientka
sierota, szuka posady do kolonialki — cukierni, zaraz lub później. Skromne wymagania. Oferty Kurier Poznański zdg 60 684

Hodowca
karpi, dzielny, 11 lat praktyki — poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 60 702

Do ekspedycji ciastek
znam się również na aparacie „ekspres” lub do posługi gości w cukierni szukam posady. Oferty Kurier Poznański zdg 60 718

Wspólniczka
do kiosku z kaucją bankowa lub towarowa szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 60 719

Mistrz lakierniczy
specjalista na roboty rowerowe, meblowe, powozowe i natryskowe jako siodlarz i tapicer, świadczenia pierwszorzędne, szuka posady stałej. Warunki według umowy. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 60 053

27. WOLNE MIEJSCA

Poszukuje się od 1. 1. 38 pisarza podwórzowego z ukończoną średnią szkołą rolniczą i conajmniej z roczną praktyką. Zgłoszenia Majetność Gutowo Wielkie p. i pow. Wrzesnia. zdg 60 886

Fryzjer
Rynek Śródecki 9. zdg 61 359

Najwięcej radości sprawisz, kupując podarki w firmie:

BRACIA MIETHÉ

Telefon 31-01 wł. Mikołaj Kaczmarek Tele'fon 31-01

Poznań, ul. Br. Pierackiego 8

gdzie znajdziesz

olbrzymi wybór prezentów gwiazdkowych

dla wszystkich. dg 2 519

Wielki wybór ozdób na choinkę — najróżniejsze figurki i t. d. — Pierniki na czystym miodzie.

Czekoladki i marcepany pierwszej jakości codziennie świeże z własnej wytwórni

Kredyt.

Kucharka
młodsza do wszelkich prac domowych

pokoju
czysta, uczciwa potrzebna od 1. 1. 38. Oferty Kurier Poznański zdg 60 195

Apteka
na Górnym Śląsku poszukuje na 1. 1. 38. r. -ka -polsk. magistry (a) z krótką praktyką. Zgłoszenia z podaniem warunków i referencji skierować do Kuriera Poznańskiego dg 25 569

Apteka
w Poznaniu poszukuje poleconego magistrza z 2 letnią praktyką lub asystenta od 1 marca 38. Oferty z ref. i pensją Kurier Poznański zdg 61 152

Kucharka
wyrzuceniowa potrzebna od stycznia. Zgłoszenia osobiste — godz. 15-16 „Tabarin”. Plac Wolności 17. zdg 61 345

Dziewczyna
czysta, pracowita potrzebna zaraz. Wodna 9, skład rzeźniczy. zdg 61 255

Pomocnik
do biura na majatek od 1 stycznia potrzebny na skromnych warunkach, wymagana conajmniej 2 letnia praktyka na majątkach i pisanie na maszynie. Zgłoszenia z dołączeniem odpisu świadectw i referencji kierować do administracji Kuriera Poznańskiego pod dg 25 583

Młodszy księgowy
od zaraz poszukiwany do poważnego przedsiębiorstwa. Oferty do Kuriera Pozn. zdg 61 030. — Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Apteka malomiejska poszukuje **Asystentki** lub sily pomocniczej. Oferty z warunkami przy wolnym utrzymaniu do Kuriera Poznańskiego zdg 25 585

Krawcowa
dłuższa praktyka, lepszych pracowniach Salon Miod, Plac Wolności, pod filarami. zdg 61 457

Krawcowa
pomocnica potrzebna. Kramarska 23 — 9. zdg 61 468

Ekspedientka
dzielna tylko pierwsza sila potrzebna. Rzeźnictwo Wujec, Kraszewskiego 7. zdg 61 477

Fryzjerka
potrzebna 50 pct. Kozia 19. zdg 61 420

Fryzjerka
potrzebna zaraz. Pocha 77. zdg 61 449

Kucharka
restauracyjna potrzebna od 1-go stycznia. Podać warunki Tuczyńskiego, Wrzesnia. ng 2238

Książkowiej
dzielna bilansistki per zaraz poszukuje. Dom Towarowy, Mogiła. no. zdg 61 427

Pomocnik
fryzjerski zaraz. Górna Wilda 45. zdg 61 432

Fryzjerka
na stałe potrzebna. Niegolewskich 2. Ng 1174

Gwiazdka - Święto Radości za pasem!

Najwięcej radości sprawisz, kupując podarki w firmie:

BRACIA MIETHÉ

Telefon 31-01 wł. Mikołaj Kaczmarek Tele'fon 31-01

Poznań, ul. Br. Pierackiego 8

gdzie znajdziesz

olbrzymi wybór prezentów gwiazdkowych

dla wszystkich. dg 2 519

Wielki wybór ozdób na choinkę — najróżniejsze figurki i t. d. — Pierniki na czystym miodzie.

Czekoladki i marcepany pierwszej jakości codziennie świeże z własnej wytwórni

Kredyt.

Potrzebna
pielegniarka z praktyką do niemowlęcia od zaraz. Zgłoszenia Cieszkowskiego 7, mieszkania 7. zdg 61 494

Fryzjer
wypomóżka. Staszica 5. zdg 61 501

Fryzjerka
zaraz. Chwaliszewo 73. zdg 61 502

nauczyciel
przedmiotów rolnych, posiadający kwalifikacje do nauczania w niższych szkołach rolniczych. — Zgłoszenia piśmienne z załączeniem odpisu świadectw i podaniem wymagań do naczelnika więzienia w Poznaniu. ng 1 573

Detektory
z głośnikami opatentowane zł 18,50
głośniki detektorowe zł 5,90 do nabycia — tylko

Centrum Kamiński,
Poznań, St. Rynek 13/14. Przedsiębiorstwo istnieje 38 lat. Ng 1149-50

Dziewczyna
z dobrym gotowaniem. Wrocławska 32, skład win. zdg 61 518

Fryzjerka
posada stała. Wierzbicice 33. zdg 61 517

Poszukuje
urzędnika gospodarczego, bardzo skromnych wymagań, pod dyspozycją, na majatek 170 ha. Oferty pod adresem: Marian Pijalkowski, Podcibórz, poczta Lidzbark. zdg 61 511

R. Barcikowski S. A. Poznań

31. ROZRYWKA

Neonowy napis **Radio Telefunken** wskaże Tobie drogę do firmy

Radiomechanika

św. **Marcin 25** tylko numer

25 Najdłuższe raty. Wymiana aparatów. Pożyczki Państwowe. n. p. d. dg 25 400

Najmilszy upominek gwiazdkowy
to solidne radio z firmy

RADIOLAVOX

właśc. Bronisław Płotkowiak.

Centrala: Poznań, Ratajecka 14.

Oddział: Pasaż Apollo od strony Ratajecka. Największy wybór. Najdogodniejsze warunki. Obsługa fachowa. Pożyczki 100 za 100 n 1935

„Zakochane kobiety”
Ekscentryczne przygody miłosne **Kinoteatr „Sfinks”** zdg 61 069

Casanova
Maszalarska — najładniejszy lokal rozrywkowy. Dancing do rana. zdg 61 363

Radioodbiorniki
najważniejszych fabryk, wszelkich typów — długoterminowe spłaty, gotówka taniej.

Sprzęt radiowy
wielkim wyborze stale na składzie.

Kazimierz Matuszak
Poznań, Pierackiego 16, telefon 30-67. Pokaz aparatów bez obowiązku kupna. Ng 52 141

Cała Polska na detektor

najczulsze kryształki — „Złota Era”, „Carola i Doka” poleca H. Brodniewicz, St. Rynek 11. Pg 35 110-51.8

Kino Oświatowe TCL

ul. Marsz. Pocha 4. Dziś Brodway Bill oraz nadprogram naukowy. Ng 1044-5

Tradycyjny
wieczór wigilijny dla samotnych zaprasza Roxy. Pocha 23. zdg 61 391-2

Radia

Telefunken, Kosmos, Patria, Presto.

Maestro

Echo do nabycia na najdogodniejszych warunkach do 18 rat

Lira.

Podgórna 14. zdg 61 450

31

typów odbiorników mamy na składzie. Wśród nich Kosmos

Pionier

najtańsza siedmioobwodowa pięciolampowa superheterodyna 295 złotych

4-38

Philipsa bateria siedmioobwodowa superheterodyna dla wsi w cenie rewelacyjnej 295,— zł

8-38

Philipsa uniwersalny supergigant, najdroższy w Polsce, cena 1020,— zł.

RADIOSTAR

św. Marcin 26, telefon 46-64. ng 1973

Radioprzemysł

Półwiejska 23, radiospecjalista, konstruktor Zbigniew Dabrąwski poleca na gwiazdkę rewelacyjne, bezkonkurencyjne detektory głośnikowe 17,50. Wzmocniacze lampowe, baterie, sieciowe 50. zdg 61 485

„Kapelusz”

Fabrycznie przefasonowany kapelusz zastąpi resto nowy. Tanie kapelusze na składzie. Polska wytwórnia kapeluszy. 27-go Grudnia 2, podwórze. zdg 61 362

Humor zagraniczny

— Czy pan jest tym, który chce uprowadzić moją córkę? Kazała panu powiedzieć, że już zjechała winda i czeka na pana na dole. (M)

(„The Humorist”, Londyn).

Przedpłata

na miesiąc styczeń 1938 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę w Poznaniu miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00 i 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeskódk w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznyimi 200 gr od 1-lamowej milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11,10, w dni przedświąteczne do godz. 10,45, większe długie według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tym 5 nagłówek), słowo nagłówek (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matryce, wydawnictwo nie odpowiada.

część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. niedziele, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr 200-149.